

Porubské noviny

Číslo: **42**

MAREC 2005

Ročník: **XI.**

V tomto čísle nájdete:

- Spomienky na evakuáciu
- Deň učiteľov 2005
- Obecné spravodajstvo
- Miestne noviny - súťaž
- Fotoriport z Č. Budejovic
- Rozhovor s R. Chovanom
- Cirkevná rubrika, nekrológ
- Naši jubilanti: Ž. Staroňová
- Turistika s Ing. F. Brantálom
- Školské zrkadielko, kultúra
- Šport, krížovka

Facilitátor

Zvykli sme si v ostatnom čase na mnoho cudzích slov. To, ktoré je uvedené v názve, sa viaže k sviatku učiteľov - 28. marca. Vyjadruje očakávanie súčasnosti a budúcnosti. Facilitátor totiž *znamená: poradca, podporca, pomáhajúci*. V školskom rezorte ide o odhad možností každého dieťaťa a *schopnosť učiteľa pomôcť* mu dosiahnuť čo najvyššiu úroveň schopností a vedomostí.

Ide teda o oveľa náročnejšiu prácu učiteľa ako v čase, keď bol tzv. autoritore - niekým, kto všetko vedel, o všetkom rozhodoval, všetko hodnotil.

Rozvoj demokratizácie spoločnosti priniesol čas, v ktorom už učiteľ nie je jediným nositeľom ve-

domností - deti používajú internet, cestujú, majú oveľa viac možností rozvoja ako ich predchodcovia v školských laviciach.

Učiteľ - facilitátor musí nielen veľa vedieť, ale vedieť aj vcítiť sa do duše žiaka a mať k nemu jednoznačne pozitívny ústretový prístup. To najdôležitejšie, čo má dieťa naučiť je: *žiť medzi ľuďmi tak, aby sa medzi nimi cítilo dobre*.

Iste všetci budeme súhlasiť, ak tí, ktorí toto zložité umenie zvládli, budú 28. marca ocenení. Porozmýšľajme, ako by sme ich mohli oceniť my: spoluobčania, susedia, starí rodičia, rodičia....

Dr. Soňa Barániová,
riaditeľka evanjelických škôl
v Liptovskom Mikuláši

Z rokovania OcZ

Január

Predseda finančnej komisie Ing. Eugen Vadovický predniesol správu o hospodárení obce za rok 2004. Vďaka poskytnutým dotáciám sa podarilo naplniť príjmovú časť na 148 %. Výdavky boli vyčerpané na 143 % pôvodného rozpočtu. Poslanci výsledok hospodárenia a záverečný účet obce ku 31. 12. 2004 vo výške 697 558,21 Sk schválili.

V ďalšom rokovaní odsúhlasili program zasadnutí OcZ na I. polrok 2005. Rokovacím dňom zostáva posledný pondelok každého mesiaca kalendárneho roku.

OcZ schválilo doplnenie projektu ISPA o rozšírenie kanalizačného zberača v Závažnej Porube a prepojenie od čerpacej stanice na hlavný kanalizačný zberač L. Hrádok - L. Mikuláš.

Poslanci vyslovili súhlasné stanovisko k vypracovaniu projektu na štrukturálne fondy „Rekonštrukcia miestnych komunikácií v Závažnej Porube“ a schválili zabezpečenie úveru z banky vo výške 996 000,- Sk na jeho spolufinancovanie.

Február

Na februárovom zasadnutí predniesla ekonómka obce M. Šúleková správu o výsledku uskutočnenej inventarizácie a analýzu stavu majetku obce. Účtovná hodnota majetku obce predstavuje 40 702 112,- Sk. Poslanci schválili komisiu v zložení: Baráni Pavel, Ing. Beťko Pavel, Ing. Vadovický Eugen na odpredaj vyradeného „kukavozu“.

Starosta obce informoval poslancov o priebehu a záveroch výročných členských schôdzí jednotlivých spoločenských a záujmových organizácií.

Ing. E. Vadovický, zástupca starostu

Miestne noviny 2004

Odborná porota súťaže Miestne noviny 2004 ocenila dobrú úroveň Porubských novín z hľadiska tematického, publicistickej, jazykovej, výtvarnej i polygrafickej stránky. Z počtu 98 súťažných novín a časopisov miest a obcí Slovenska priznala týmto novinám vysoké umiestnenie v hodnotiacej pyramíde. Výsledky súťaže motivujú redakciu k ďalšiemu zvyšovaniu kvality obsahu i grafiky.

Modlitba za mier

Milan Rúfus

*Napomeň našich otcov,
Bože nad hviezdami.
Nech trochu myslia,
čo sa stane s nami,
keď začnú vojnu
a všetky svoje hnevy
vylejú na seba.*

*Tie hnevy ako plevy
pokazia zem,
i nebo bude choré.*

*Napomeň našich otcov
Ty, tam hore.*

*Že sa to nesmie.
Že ako Ty si svätý,
aj zem je svätá.*

Ved' chodia po nej deti.

Ilustrácia: J. Šmeringai

EVAKUÁCIA 1945

Niet národa, ktorý by nemal vo svojich dejinách také svetlé stránky, o ktorých sa dá rozprávať potomkom. Vždy ide skôr o problém, ako im to povedať, aby pochopili z dejín to podstatné a odniesli to ako štafetu nasledujúcim generáciám. Celá Európa je plná pamätníkov pokorení a víťazstiev. Dnes myslíme na ten malý výsek z posledného obdobia pred ukončením vojny, keď obyvatelia našej obce boli nútení hľadať útočisko u cudzích, aby si zachránili svoje životy. Žili utiahnuto, stiesnene, ale stále v nádeji. A boli vďační za každý kútik a prístrešie. Ľudia si pomáhali, zabudli na náboženské rozdiely. Vtedy sa ukázalo, čo znamená ľudskosť, solidarita, jednota a myšlienka bratstva.

Vladimír Pavlík, ev. farár.

Ak chceme rozumieť súčasnosti, musíme sa vracat' do minulosti

Bol'avé spomienky

Je dobre, že si v obci tieto tragické udalosti rôznym spôsobom občania pripomínajú.

Bolo to prežité utrpenie všetkých, no najmä generácie, ktorá už odchádza. Rimania zdôrazňovali, že história je učiteľkou života, poučením. Ak chceme

viac rozumieť súčasnosti, životu v mieri, musíme sa vracat' k minulosti. Od nej sa nemôžeme izolovať. Tak je to aj po šesťdesiatich rokoch prežívania hrôzostrašných vojnových udalostí. Som z generácie, ktorej sa tiež naplňa čas...

Spomínam na udalosti, prežíval som ich, mám ich v mysli zafixované. Bol som pri tom.

V roku 1943 sme mali rádio. Občas bola plná izba susedov, najmä chlapov, aby si vypočuli po zaznení zvuky „bum, bum, volá Londýn“ vojnové spravodajstvo. Bolo to napätie a plno strachu zo zakázaného počúvania nepriateľského rozhlasu. Ukrajinský front a s ním tiež Čsl. brigáda sa od Dukly už posúvali. Oslobodenie sa blížilo. Ráno 1. februára sa nemeckí vojaci z dediny presúvali do vopred pripravených opevnení na Diely, Nižedražie, Polčenô, Opalisko, do Ifanova, Ploština a ďalej. Večer pod rúskom tmy do zatemnenej dediny sa presunuli ruské vojská. Pod ich obutím vo „váfonkách“ to na ceste dunelo a vrždľal sneh. Zaberali dom po dome. Nastalo bratanie sa. Otec vedeli po rusky, tak sa k nám nasťahoval štáb. Dlho do noci sa popíjalo, oslavovalo a poskytovali sa im informácie o bunkroch, zákopoch, počtoch zbraniach.

Druhého februára a ďalšie dni nastala tvrdá realita vojny. To sa už striedalo a rekvirovalo čo sa dalo. Kone, šatstvo, potraviny, bicykle, šijacie stroje. Kde sa to odvážalo, presúvalo, nevedno. Osloboditeľ bral všetko. Boli pokusy o znásilňovanie a tak otec s veliteľmi riešili mnoho problémov. Streľba z oboch strán zosilňovala, na dedinu sa nedalo vychádzať, občania boli v pivniciach. Prvého padnutého vojaka som videl na ceste. Oholil sa a išiel na potok umyť sa. Tam tých pár krokov už nespravil. Streľba sa zintenzívňovala, najmä keď pešiaci spoza humien cez otvorené pole v rozvinutých rojniciach útočili priskokami k zákopom na hrebení. Išli akoby na istú smrť...

8. februára dopoludnia bola bubeníkom ohlásená nariadená evakuácia. Každý si bral do batohov čo mohol. Niektorí na sánky, sane so záprahom, šikujúc na retiazkach i dobytok. Len starí ľudia zostali doma. Nešťastné kolóny ťahli hore ulicou na Uhorskú Ves, Podtureň a ďalej do Liptovského Hrádku. Okolo takéhoto utekajúceho, zúfaleho zástupu po bielom snehu po stranách vybuchovali delostrelecké granáty, míny. Večer sme sa dostali do Liptovského Hrádku. Od únavy som zaspal sediac na schodoch. Zima ma postriasala a prebudila. Cez deň sme pokračovali do Dovalova. Tam nás prichýlili dobrí ľudia Bendíkovci. Tam sme mali dva ťažké dni. Otca na základe falošných udaní odvieďli na NKVD do Hrádku. Za SNP a hlavne po ňom stáli zoči voči

smrti. Teraz aj po oslobodení. Hrozila smrť, alebo zajatie s internovaním až na Sibír. To by bolo už ich druhé zajatie. Toto zaistenie pomáhal riešiť vtedajší Revolučný národný výbor, ktorý dokázal nevinu. Otec sa vrátili. Vo vojnových časoch nebolo jednoduché a bez veľkých rizík brať na seba starosti a zodpovednosť v ťaživých situáciách.

O nich by vedela rozprávať vtedajšia evakuantka, vzdelaná židovka pani Gregorová (teraz občianka Izraela Kish), ktorá robila tlmočnicu a svojou inteligenciou zachraňovala pre mnohé situácie s Nemcami.

Po týždni sme museli pokračovať až do Východnej, kde nás prijali Petrekovci. Pre každého evakuanta nastal zápas o prežitie. Až za Poprad sme chodili prosiaci o poživatiny. Dozvedali sme sa o požiaroch, rozbitých domoch, strechách, mŕtvych, ranených, útokoch na Liptovský Mikuláš. Front sa neposúval. Vraj sa čakalo na postup vojsk v Maďarsku, Poľsku. Tak sa z týždňa, dvoch stali dva mesiace. 5. - 10. apríla sme sa konečne mohli vrátiť domov. Pohľad na dedinu i naše bývanie bol žalostný. Keď sme sa vyplakali, začali sme robiť poriadky od pivníc postupne hore. Nastali dni ťažkej konsolidácie v obci. Najprv pozbierať mŕtvych a pochovať ich, potom zbrane a municiu. To už išla jar a poľnohospodárske práce. Nebolo ani čím ich obrábať. Obnovovať aký-taký chov zvierat, reparovať poškodené staviská.

T. M. Niňaj, Žilina, december 2004

Dielo fronty u nás (malá ukážka)

Zruinovaný Jurečkov dom (u Čižmárov)

Ťažší zásah z dela do Čungovie domu

Kagdá Kat'úša zagrájat, German pajd'ot

Nastal rok 1945, na ktorý neradi spomínáme. Z rádia sme počúvali strašné chýry o vojne, evakuanti z východu rozprávali o nej, ale nikdy sme nemysleli, že jej hrôzy aj my pocítíme. 1. februára to prišlo aj k nám, keď večer prišli naši osloboditelia. Nemci, keď ako ich zbadali, začali na nich hroznú delostreleckú paľbu. Smutnými zrakmi sme sa pozerali ako smrtonosné míny a granáty váľali naše domy. Ruskí vojaci nás stále utešovali: „Nibojte sa ničeho, kagdá Kat'úša zagrájat, German pajd'ot.“ V pivniciach sme prežívali strašné chvíle a pozerali, či sa sklepenie nerúca. 8. februára, keď paľba trochu utíchla, počuli sme na dedine bubon, ktorý hlásil, že dedina musí evakuovať. Bol to strašný obraz. Ľudia si pobrali, čo mali po ruke na chrbát a po kolená v snehu sa brodili do neznáma.

Miloš Štepita, MLADOSŤ, časopis DEM v Z. Porube, č.1, január 1945

Všade chaos, plač a nariekanie

Najkrásjšími úryvkami nášho života sú spomienky. Spomienky krásne, spomienky smutné. A preto aj ja sediac tak zamyslene jedného podvečera spomínam na tie smutné dni, ktoré sme prežívali v tej hrôze a strachu. Lenže dnes sa mi už len matne vynárajú detaily tých smutných dojmov z evakuácie.

Stále dunenie kanónov, plač, zúfale stony, to všetko akosi hmlisto predstiera sa mi pred očami.

Prišiel rozkaz: Za dve hodiny vyprázdniť dedinu. A to všetko za treskotu granátov a guľometov. Na ulici som videla vychádzať ustrašené postavy.

Aký to smutný obraz. Tam staručká žena so slzami v očiach sa prediera závejmi snehu. Tam zase mladá matka s veľkým batohom perín kráča. Koľkokrát jej podlomil nohy veľký batoh. Koľkokrát zastali jej drobné deti, čo sa ustrašene držia jej šiat. Všade chaos, plač a nariekanie. Ó, prečo to?!

Pre ľudskú zlobu, pre nenávisť a nepravosť. Dnes už len zastrekané hrŕsky našich domov pripomínajú nám túto smutnú spomienku, ktorá nám nikdy nevymizne z pamäti.

Ema Galková, MLADOSŤ, časopis DEM v Z. Porube č. 12, december 1945.

Poznámka redakcie:

Tieto spomienky sa zachovali vďaka časopisu, ktorý vydávali v rokoch 1945 - 1946 Miroslav Niňaj, Dušan Kováč a Ladislav Kováč. Časopis bol písaný rukou a vychádzal každý mesiac.

Nikdy a nikde žiadnu vojnu

Dnes, keď po šesťdesiatich rokoch spomíname na vojnové dni, hlavne evakuáciu, ktorú som ako štrnásťročná zažila spolu s mojimi rodičmi, spomienky na tieto udalosti sú stále živé, akoby ani nestarli a nedajú sa zabudnúť.

Evakuácia ako udalosť bola strašná. Ľudia padli do paniky a zmätku. Tie rodiny, ktoré nemali ani jedného člena, ktorý by im bol poradil, nevedeli, čo sa vlastne deje. Evakuáciu si vysvetľovali rôzne. Jedna teta niesla na ruke tri dáždnyky. Vysvetlila to tým, že ideme do hory Hrádok, aby mala proti dažďu a snehu. Nechácala, že Hrádok je aj mesto a že tam môžeme byť aj niekoľko dní. My sme mali šťastie, lebo náš strýko Mišo bol veterán prvej svetovej vojny a dobre poznal takéto situácie. Usmerňoval celú 15-člennú rodinu, ale aj tak si pamätám, bol to veľký chaos a zmätok.

Len čo sme vyšli z domu, dvaja muži asi štyridsať až päťdesiat-roční sa veľmi vrúcne objímali a strašne plakali. Vyslovovali nesúvislé slová, z ktorých som vyrozumela len jedno: „Čo s nami bude?“ Do tohto okamihu som nevidela dospelých chlapov tak veľmi plakať. A iba vtedy som pochopila, že niečo strašné nás čaká.

Druhý okamih veľkého prekvapenia bol mŕtvy vojak vo vode. Bol to nemecký vojak, ja som si pomyslela, nechali ho tam, aby ho voda odniesla niekam ďaleko. Lebo na nemeckých vojakov som mala veľmi zlú spomienku. V jeden predvianočný deň si moja suseda, veľmi chudobná, ktorá žila so svojou starou mamou, hnala pred sebou hus. Vtedy sa husi chovali voľne. Oproti nej išli dvaja nemeckí vojaci. Jeden vzal húsku pod pazuchu a vykrútil jej krk. Druhý ukázal puškou na susedu. Vojaci mali na večeru vianočnú pečenú hus a suseda slzy v očiach.

S rôznymi drobnými zážitkami sme v ten istý deň evakovali až do Hýb k rodine Droppovej. Prišli sme tam v noci o druhej hodine. Rodina nás prijala veľmi milo a vrúcne. Hneď nám uvarili mlieka a rozkrájali doma pečený chlieb. Vtedy sa mi zdalo, že je to najsladšie mlieko a najlepšie chlieb, aký som kedy jedla. Po občerstvení priniesli do veľkej kuchyne veľa žitnej slamy a my sme na slame zaspali sladkým spánkom. Títo ľudia, aj po 60 rokoch, i keď už nežijú, si zaslúžia poďakovanie, lebo i z toho mála, čo mali, sa vrúcne a srdečne s nami podelili.

Počas evakuácie sme zažili mnohé príhody. Jedna z nich je aj tá, keď sa už minuli zásoby potravín a pomaly nebolo čo jesť, poslali mojich dvoch jedenásťročných bratrancov do Východnej po žobraní. Chlapci sa po niekoľkých hodinách vrátili s plačom domov. So

slovami: „Už viac nepôjdeme, radšej umrieme od hladu,“ vysypali na stôl niekoľko suchých krajíčkov chleba a malé pásky červenej slaniny. Situáciu vyriešili naši otcovia, ktorí mnoho rokov pracovali vo Vysokých Tatrách a na Spiši. Vzali malé sánky a tam niečo nakúpili a niečo im známi priatelia darovali. Tak bolo po hlade.

Súčasťou evakuácie je aj návrat domov. Tá radosť, ten neopísateľný pocit, že sa všetko skončilo, bolo niečo nádherné a nevedeli sme sa dočkať, kto prvý pôjde domov. Mali sme veľmi chorú mamu a nemohli sme ich ešte vziať. Rozhodlo sa, že domov pôjdeme ja a moja sestra Milka. Z celej 15-člennej rodiny nás išlo osem so strýkom Mišom, ktorý nás vo všetkom usmerňoval. Naša radosť trvala len dovtedy, kým sme neprišli do Poruby. Nevedeli sme si predstaviť, čo vojna urobila s našou dedinou. Veľmi smutný pohľad bol na rozbité domy. Tam chýbala strecha, tam bol zvalený komín, tam odvaleného pol domu a skoro všetky domy mali rozbité okná. No pre nás bol najhorší pohľad na náš rodný dom. To nádherné kúzo rodinnej pohody, usporiadania všetkých predmetov a vecí, bolo nahradené veľkým neporiadkom, rozhádzaným nábytkom a neopísateľnou špinou. Len pre krátku informáciu spomeniem, že zo spálne, ktorá bola nová, bol odnesený všetok nábytok a poroznášaný po susedoch. Miesto nábytku ostalo v spálni 50 panákov a textilného haraburdia. V obývačke bol naprostriedku založený oheň a spálené knihy a školské učebnice. Tam som si našla jedno jediné obhorené vysvedčenie. Bol to smutný pohľad, ale pocit, že sa všetko skončilo, nám dalo chuť do práce a všetko vrátiť na svoje miesta.

Ešte musím spomenúť situáciu, ktorá patrí k týmto udalostiam a ktorá sa nedá zabudnúť. Keď sme boli doma štyri dni, naši mali už prísť a priniesť zásoby jedla. Ale mame sa choroba zhoršila, a preto sa nemohli ešte vrátiť. My sme sa dostali do situácie, že sme nemali čo jesť. Čo bolo doma, to sa nedalo. Zemiaky boli zamrznuté, múka mokrá a zásoby, ktoré boli ukryté, boli vyrabované. Z tejto situácie nám pomohol náš ujo Paľo, a týmto brat. Priniesol nám zemiaky a krúpy. Zabudol však na masť. To bol náš nedeľný obed. „Hlúpa krúpová polievka, na ktorú sa nedá zabudnúť.“

Prežila som skoro štyridsať rokov v školských službách ako učiteľka materskej školy. Keď som pri rôznych príležitostiach oslobodenia alebo výročiach ukončenia druhej svetovej vojny rozprávala deťom svoje zážitky z vojny, nepotrebovala som žiaden vizuálny názor, lebo som videla na ich tvárčkách, že ma chápu, čo im chcem povedať. „Nikdy a nikde žiadnu vojnu!“

KRAVKA

Milan Rúfus: Sobotné večery

*Z roka na rok sme kravku mávali.
Koľko ich prešlo dvorom nepamätám.
Na podmostinách stála v maštali,
velebná socha pokojného sveta.*

*Drevený válov, nad ním rebrina
a ku válovu priviazaná hlava.
V šechtári mlieko dunieť začína,
valí sa, krúti jeho biela láva.*

*Tak išli roky, kravky za nimi.
Koľko ich prešlo detstvom nepamätám.
Len jediná očami kalnými
bude ma hľadať do skonania sveta.*

*Bolo to v júni, krátko po vojne.
Čas priberal sa ľudom rany liečiť.
Hory zas boli svoje, pokojné,
len ešte plné nebezpečných vecí.*

*Neuhádli sme dodnes, kto asi
a prečo išiel tieto veci ráňať,
keď našej kravke v hore na paši
pod samodruhým bruchom tresol granát.*

*Dodnes si svietim na ten čierny dej.
A dodnes sa mi ťažko tomu verí,
že ešte aj to teliatko tam v nej
v nenarodenom tele malo diery.*

*Priviezli sme ju domov. Kľáčala
na doskách humna, nedotkla sa sena.
Tridsaťpäť rokov prešlo bezmála,
čo takto kľáč vo mne. Vystrašená*

*a spytujúca všetky neznáma
jazykom zvierat pre ten mrzký zločin.
Odvtedy vo sne občas desia ma
veliké kravské žalujúce oči.*

Ema Brosková, rod. Galková,
február 2005

Výročné rokovania

Jednota COOP

Členovia COOP JEDNOTA, spotrebné družstvo v Závažnej Porube vo februári hodnotili činnosť výboru členskej základne v Závažnej Porube a JUDr. Anna Dávidková podala hodnotenie výsledkov JEDNOTY v regiónoch Liptov, Spiš a Gemer.

Pokles tržieb v predajni MIX ovplyvnili veľké obchodné reťazce, ktoré sú v blízkom Liptovskom Mikuláši.

Úlohou výboru členskej základne v spolupráci so starostom obce bude riešiť s vedením JEDNOTY v Liptovskom Mikuláši využitie priestorov na poschodí nad samoobsluhou a pohostinstvom.

V novom volebnom období výbor členskej základne je dvojčlenný: Ľudovít Kubovčík - predseda a členka výboru Darina Jačalová.

Revíziorkou zostala Anna Hybianová, delegátka na zhromaždenie delegátov je Darina Jačalová a zástupkyňou delegáta Milota Vadovícká.

Ing. Anna Kováčová

Valné zhromaždenie

ZML-PS

Závažná Poruba

Dňa 25. februára sa konalo v KD valné zhromaždenie ZML - PS. Tak ako po minulé roky, aj teraz bola účasť na zasadnutí vysoká. Združenie má 460 členov. Prítomných aj spolu s tými, ktoré sa nechali zastupovať, bolo 82 %. Členovia boli oboznámení s výsledkami hospodárenia v združení za rok 2004, s „Organizačným poriadkom“ a so „Zásadami na pridelovanie ťažobných kvót dreva pre členov aj nečlenov spoločenstva“. V r. 2004 bolo v našich lesoch vysadených 22 500 ks stromkov a vyťažené 2118 m³ drevnej hmoty. Hospodársky výsledok umožnil vyplatiť členom 80 Sk / 1 podiel, čo pri celkovom počte 13 669,5 podielu predstavuje 1 093. 560,- Sk. Dôležité body okrem správ boli na valnom zhromaždení prejednané podmienky nájmu na pozemok „Za brúsom“ konkrétnemu záujemcovi a to 3,75 Sk/m² za jeden rok a splnomocnenie výboru ako štatutárneho zástupcu prevziať finančné prostriedky ako úhradu náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania, v prípade že budú vyplatené. Oba tieto dôležité body boli schválené v uznesení. V diskusii ako hosť vystúpil starosta obce. Spoluprácu medzi ZML a obecným úradom hodnotil ako príkladnú a keďže členovia ZML sú vlastne vo väčšine aj našimi občanmi, informoval ich o najdôležitejších úlohách, ktoré bude treba v obci vykonať. Zároveň ich vyzval, aby boli pri realizácii týchto prác ústretoví. Tento rok bude pre vedenie ZML náročný, pretože príjmy pravdepodobne nebudú také vysoké ako v minulom roku z dôvodu kalamity, ktorá postihla naše lesy v novembri r. 2004. Vedenie ZML sa však bude snažiť, aby všetky úlohy vyplývajúce z lesného hospodárskeho plánu boli splnené aj v r. 2005.

Ladislav Staroň, predseda ZML PS

Poľovnícke združenie hodnotilo svoju činnosť za rok 2004

Príroda je v tomto období zahalená štedrou vrstvou snehu. Ovzdušie je presýtené tichom, aké možno vychutnať len v zime. Nebyť po kolená v snehu brodiacej chôdze, pripadalo by nám to ako v rozprávke. Tie isté miesta, tie isté lúčky, na ktorých v lete bolo veľa rozličných kvetov, tam kde bolo počuť bzukot včiel, teraz tu poletujú jagavo snehové vločky a pod nohami vŕzga premrznutý sneh. Miestami je snehu vyše pásu. Pre zvieratá, ktorým vynášame požíven, nastali zlé časy.

Tak ako každoročne sa rok poľovníka v našom poľovnom revíri začína prikrmovaním zveri. Zimou sa nekončí naša starostlivosť o poľovnú zver. Naopak, po tom ako sa v revíri čoraz zriedkavejšie ozývajú naše pušky, teraz namiesto nich na pleciach vynášame zveri čoraz častejšie obživu, aby prežila strádania znásobené vysokou prikrývkou snehu a tuhými mrazmi. Od začiatku roka poľovnej zveri v revíri venujeme veľkú pozornosť, aby sme jej prikrmovaním umožnili udržať sa v dobrej kondícii až do obdobia rozmnožovania, aby mohla priviesť na svet zdravé a silné potomstvo.

Pre prikrmovanie počas zimných mesiacov sme pripravili krmivo v nasledovnej skladbe a množstve. Sena sme nasušili 126 q, zabezpečili sme 36 q jadrového krmiva, 31 q dužinatého krmiva a 100 kg soli.

Pri prácach pre urbárske spoločenstvá, pri poľovníckej činnosti sme spolu odpracovali 2336 hodín, čo predstavuje na jedného člena PZ 87 odpracovaných hodín.

Chov poľovne upotrebitelných psov má v našom poľovníckom združení tradíciu a je na dobrej úrovni. Združenie má zabezpečený dostatočný počet psov schopných na poľovnícke využitie a k výkonu práva poľovníctva. Vážime si prácu ich chovateľov a ochotu pomôcť pri dohľadávkach poranenej a chorej zveri.

Výročné rokovanie nášho združenia prehodnotilo svoju organizačnú a riadiacu činnosť, a zhodnotilo kultúrne a spoločenské podujatie členov PZ spolu so Základnou školou a Obecným úradom v Závažnej Porube, ktoré sa nieslo pod názvom - Za zdravší Liptov. Pre žiakov sme pripravili chutný guláš a členovia PZ s nimi si pobesedovali o význame poľovníctva, o ochrane prírody a životného prostredia. Pre širokú verejnosť sme pripravili opäť po niekoľkých rokoch poľovnícku zábavu.

Rok 2005, z ktorého už ubudli dva mesiace, sa stane s najväčšou pravdepodobnosťou i rokom, kedy sa na dlhé obdobie rozhodne o smerovaní slovenského poľovníctva, o osude starostlivosti o prírodu, les a zver. Všetko sa bude odvíjať od pripravovaného nového zákona o poľovníctve.

Stanislav Kuzma, predseda PZ Poludnica

Snehu bolo neúrekom - február 2005

Neohradzuj sa plotom...

Pravdivé ľudové príslovie hovorí: „Neohradzuj sa plotom, ale sa obklop priateľmi“. Keďže ako členovia Jednoty dôchodcov sa držíme tohto príslovia, sú naše stretnutia a rôzne aktivity podstatou tohto príslovia.

Každú konkrétnu akciu predchádzajú stretnutia, na ktorých sa všetko spoločne pripravuje. K tomu slúžia „pondelkové dopoludnia“. Pri šálke kávy alebo čaju sa z rôznych časopisov dozvedáme zaujímavosti z oblasti zdravej výživy, kulinárie a všeličo iné. Že miestnosť našich stretnutí začína byť malá, svedčí o obľube týchto posedení pri káve a čaji. Tu sa doslova pripravujú konkrétne programy a riešia sa konkrétne úlohy.

29. januára 2005 - výročná schôdza Jednoty dôchodcov v Závažnej Porube.

Stav členstva k 31. 12. 2004 je 117 členov. Možno mimoriadne mrazivý deň, možno iné problémy boli príčinou, že na našom stretnutí bolo iba 64 členov. Za hostí boli prítomní: za Jednotu dôchodcov v Liptovskom Mikuláši pani Anna Gašková a Michal Kotian. Pretože je veľmi úzka spolupráca s Jednotou dôchodcov a predstavenstvom obce, patrilo sa, aby boli prítomní aj starosta obce Pavel Baráni, Mária Šúleková, Anna Mikulášová, za MO MS Dr. Soňa Barániová, za kultúrnu komisiu Dr. Dušan Mígaľ a pani Božka Mikulášová.

Členovia Jednoty dôchodcov bilancovali uplynulý rok 2004, hodnotili výsledky, čo sa podarilo viac a čo menej. Pozitívna a úspešná bola napr. brigádnická práca pri jarnom upratovaní - vyčistení priestorov cintorína a pamätníka padlých, na ktorom sa podieľalo 29 členiek. V diskusii sa ozvali hlasy (Marta Medľová, Elena Jurečková) ku zlepšeniu životného prostredia, aby sa neznečisťoval potok.... rôznym odpadom: fľaše, zhnité jablčka, pokosená tráva, plechovky od konzerv, igelitové vrecká a pod. Na rôzny odpad slúžia kontajnery. Treba však len správne roztriediť, fľaše z PVC stlačiť, sklo zbaviť kovových uzáverov. Papier tiež dávať do príslušných nádob, alebo odovzdať do zberu deťom do ZŠ a MŠ. Ak budeme všetko dávať, kam patrí, ušetríme svoje smetné nádoby a ušetríme aj svoju obec pri skladovaní odpadu. Ozvali sa aj slová poďakovania výboru Jednoty dôchodcov. Do diskusie sa pravdaže zapojil aj starosta obce a hostia.

Do programu schôdze patrilo schválenie plánu práce, v ktorom je napr. oblasť: kultúrna-spoločenská, vzdelávacia, zdravotná a záujmová činnosť.

Tento náš príspevok chápte aj ako pozvánku: Všetci vy, skôr narodení, rozšírite naše rady, pridajte medzi nás! Čaká vás veľa zmysluplných aktivít medzi dobrými a veselými priateľmi. Nebuďte sami!

Eudmila Štrkalcová, Darina Majeriková
Jednota dôchodcov v Závažnej Porube

CIRKEVNÁ RUBRIKA

Predsedníctvo cirkevného zboru informuje

Veľká noc - víťazstvo života

Pohľad na zimnú prírodu – v tomto roku zvlášť – v nás vyvoláva otázky: Vyrastie z takej premrzutej zeme tráva? Rozkvitne znova zasnežená lúka? Vypučia listy na takom zamrznutom strome? Jarný zápas života so smrťou je úchvatný. V človeku sa rodí nová nádej a akoby aj on hneď ožil, keď zbadá prvé bahniatka, snežienky tlačiace sa zo snehu či nenápadný podbeľ, ktorý nečakane vyrastá doslova na chodníku...

Na jar sa však odohral aj iný zápas so smrťou, bolo to takmer pred 2000 rokmi na Veľkú noc. Veľká noc totiž nie je len sviatkom jari. Na jar Niektorý, kto bol mŕtvý, prekonal smrť a vstal k novému životu. Víťazstvo života v jarnej prírode nám však už v lete zovšednie a stane sa samozrejmosťou. Aj jedinečná správa o vzkriesení akoby nám dávno zovšednela, či zapadla do zabudnutia. Veď toľko ľudí dnes vôbec nič nevie o Ježišom víťazstve nad smrťou! Alebo o ňom dokonca pochybuje! Ježiš však nebol nejaká mytologická bytosť, ale skutočná historická osoba, o ktorej existencii nemusí nikto pochybovať. Bol to muž z Nazaretu. Ukrižovali Ho a smrť na kríži – to bola jedna z najkrutejších smrtí, aké človek vymyslel. Lenže On nezostal v hrobe. Boh Ho po troch dňoch vzkriesil z mŕtvych!

Ježiša počas jeho života poznalo veľa ľudí. Po jeho smrti Ho stovky z nich videli opäť živého. Mnohí s Ním hovorili, dotýkali sa Ho a dokonca s Ním jedli a pili. Zachoval sa nám list Ježišovho súčasníka – Saula z Tarzu, neskôr známy ako apoštol Pavel, ktorý napísal svojim priateľom do Korintu, že sa Ježiš po svojom vzkriesení ukázal dokonca viac ako 500 ľuďom naraz. Dodáva, že väčšina z nich ešte žije, a tak sa o tom môžu mnohí presvedčiť a ich osobné svedectvo (1 list korintským 15, 1-8). Nebola to klinická smrť, ktorú prekonal, ale celkom nový spôsob existencie. Ježiš Kristus nebol totiž obyčajný človek, ale bol Boží Syn.

Dodnes sa nesie od úst k ústam, od srdca k srdcu radostná zvesť: Ježiš žije! On je živým Pánom neba i zeme. Ježišovo vzkriesenie dáva jedinečnú nádej na večný život každému, kto v Neho uverí. Nádej na život, proti ktorému je smrť už naveky bezmocná. Šťastní sú tí, ktorí túto správu prijali a uverili jej. Do ich života vstúpila nádej a istota, ktoré sa nedajú s ničím porovnať. Presvedčujú ich životy, pomáhajú im v radostných i ťažkých chvíľach: keď sa niečo nevydarí, keď niekto sklame, keď príde choroba či obava...

Ježiš žije! Ponúka ti večný život. Boh Ho vzkriesil, aby sa mohol stať aj tvojim Záchrancom a Spasiteľom. Prijmi túto radostnú zvesť a uver jej: Ježiš žije! Aj pre teba!

Mgr. Vladimír Pavlík, evanj. farár

KREŠŤANSKÁ RODINA

(dokončenie)

Poslanie rodiny v cirkvi je vlastne to, že tvorí základnú jednotku zborov. Z toho vyplýva aj jej zodpovednosť pred Bohom. Rodina by sa mala hmotne aj duchovne podieľať na práci zboru, cirkvi. Hmotná starostlivosť nespočíva len v zaplacení cirkevného príspevku, ale aj v pomoci pri organizovaní rôznych cirkevných podujatí, návštevách nemocných a starých, brigád a pod. Duchovná stránka pomoci spočíva v spoločnom spoločenstve na bohoslužbách, biblických hodinách, modlitebných či biblických večeroch, v spevokole a pod. Už samotná účasť na týchto podujatiach môže druhých povzbudiť a byť svedectvom živého zboru. Slovo Božie nás napomína: "Neopúšťajte svoje zhromaždenia, ako niektorí majú vo zvyku" (Žid 10, 25). Nezabúdajme, že budúcnosť, perspektíva zborov je v rodinách! Aké budú naše rodiny, taký bude aj zbor! Na zborovej práci by sa mali svojim spôsobom podieľať všetci členovia rodiny. Rodiny by mali hmotnej aj duchovne podporovať všetko, čo sa v zbore robí. Dajme si s Božou pomocou do našich rodinných programov to staré vyznanie Izraelcov: NEBUDEME ZANEDBÁVAŤ DOM SVOJHO BOHA (Nehemias 10, 4)

Poslanie kresťanskej rodiny v spoločnosti je nezištná služba lásky. V slove Božom máme prikaz: „Hľadajte blahobyť krajiny (dodajme si konkrétne obec, ulicu, dom, dieťa, či školu, a pod.), kde som vás dal odvieť a modlite sa za ňu Hospodinovi, lebo v jej blahobyte bude aj váš blahobyť (Jeremiáš 29, 7) Kresťanská rodina nemôže byť izolovaná, oddelená od spoločnosti, ale jej „dobrotivosť“ musí byť známa všetkým! Náš reformátor Luther to vyjadril slovami: Kráľovstvo Božie, ktoré tvoríme, top nie sú reči ani púhe slova. To sú činy a skutky. Pán Boh nechce mať iba poslucháčov a opakovačov slov, ale následníkov a to vo viere skrze lásku. Lebo viera bez lásky nestačí. To nie je viera, iba zdanie viery. – Kresťanská rodina sa pred spoločnosťou neuzatvára, nestavia bokom, ale aktívne sa zapája do všetkého, čo je k úžitku druhým. V službe bližným budme verní a kritickí voči sebe, aby sme neskĺzli na pozície farizejov, ktorí chceli byť „videní“.

Pomodlime sa modlitbu, ktorú máme v liste Efezským v 3. kapitole od verša 14-tého po 21. a aktualizujeme si ju na svoje rodiny takto:

Preto skláňam kolena pred Otcom, po ktorom sa menuje každá rodina na nebi aj na zemi: aby nám podľa bohatstva svojej slávy dal mocne zosilniť na vnútornom človeku; aby Kristus prebýval vierou v našich srdciach, a my zakorenení a založení v láske, aby sme mohli so všetkými svätými vystihnúť, čo je to za šírka a dĺžka, výška a hĺbka, a poznať lásku Kristovu, ktorá je nad všetky známosti, aby sme boli naplnení všetkou plnosťou Božou.

Amen

Slovom Božím a modlitbou si dali požehnať svoje manželstvo:

Roman Pekárek a Petra Matějková

„Čo Boh spojil, to človek nerozlučuje!“

V nádeji vzkriesenia sme sa v uplynulom období rozlúčili s týmito našimi blížnymi:

Ľudovítom Kuľhavým – 78 ročným; Máriou Beťkovou – 90 ročnou; Emiliou Broskovou, rod. Šarafinovou – 86 ročnou; Darinou Jambričovou, rod. Sálusovou – 73 ročnou; Emiliou Galkovou, rod. Vretenárovou – 82 ročnou.

„Blahoslavení sú všetci, ktorí v Pánu umierajú.“

V uplynulom období sme krstili:

Alenu Olgyiovú a Barboru Vyhnalovú

„Kto uverí a pokrstí, sa bude spasený.“

Bohoslužobný život zboru

Brat farár od 4. februára sa stal administrátorom Evanj. a. v. cir. zboru v Smrečanoch. Je to rozsiahly zbor, náročný na čas a preto br. farár prosí o určité porozumenie pri tomto zastupovaní zo strany svojho zboru.

V novembri sme v rámci služieb Božích poďakovali sestre Milke Niňajovej za jej dlhoročnú prácu kostolníčky. Bolo to pri jej životnom jubileu – 80. narodeninách. Celé chrámové spoločenstvo bolo svedkom tejto milej chvíle.

18. – 25. januára 2005 náš zbor sa pridral k celosvetovému Týždňu modlitieb za jednotu kresťanov.

23. januára 2005 sme mali výročitý účtovný konvent. Na tomto konvente okrem iného sme volili zborového kurátora, ktorým sa stal brat Ladislav Ifanovský. Prajeme mu v jeho práci veľa Božieho požehnania.

6. februára 2005 sme si pripomenuli ako po iné roky Deň pokánia – evakuáciu obce. Tento rok to bolo 60. výročie. Pozvali sme starostov jednotlivých obcí, kde boli naši občania evakuovaní. Pozvanie prijali: pani starostka z Hýb a pán starosta z Východnej. Zúčastnili sa našich služieb Božích, kde boli privítaní bratom dozorcami Jozefom Bartánusom a pri tzv. bielom stole domácim starostom pánom Ing. Pavlom Baránim. Hostia prejavili veľkú radosť a spokojnosť s touto spomienkou.

Po sestre Milke Niňajovej, na skúšobnú dobu práce kostolníčky budú vykonávať: Danka Brtánová a Kvetka Jambričová.

Predsedníctvo cirkevného zboru aj touto cestou vyzýva členov zboru k plateniu cirkevného poplatku, ktorý je nezmenený: 150.- Sk. Platiť môžete na fare alebo u sestry pokladníčky Kvetky Jambričovej.

Končiac tieto správy o bohoslužobnom živote zboru, prajeme všetkým k blížiacej sa Veľkej noci hojnosť Božieho požehnania a prežitú radosť zo Vzkrieseného Krista Pána.

Predsedníctvo cirkevného zboru
Závažná Poruba

Veľké poverenie

Drahí kresťania !

Boh ma poveril, aby som Vám odovzdal posolstvo:

Choďte všade, ku všetkým ľuďom a volajte ich, aby sa stali mojimi učeníkmi.

Krstite ich a učte ich zachovávať všetko, čo som Vám prikázal.

Nezabudnite, ja vždy budem s Vami, až do konca sveta.

Nikdy Vás neopustím, pretože Vás milujem.

Prosím, aby ste ma nikdy neopustili ani Vy.

Váš milujúci Ježiš Kristus

Veľké opomenutie

Vážený Pane Ježiši Kriste !

Potvrdzujeme príjem Tvojej správy.

Tvoj návrh je zaujímavý a motivujúci.

Avšak pre nedostatok ľudí,

ako aj pre vážne finančné ťažkosti

a osobnú preťaženosť usudzujeme,

že v súčasnej dobe nemôžeme venovať

Tvojej výzve náležitú pozornosť.

Zriadili sme však výbor, ktorý bude skúmať Tvoj plán a naše možnosti, ako ho uskutočniť.

Hodláme to raz predostrieť celému nášmu cirkevnému spoločenstvu.

Uistujeme Ťa, že záležitosť budeme

neustále starostlivo sledovať,

a náš výbor bude na ňu myslieť pri niekto

z budúcich akcií.

Vážime si Tvoju ponuku, že nám chceš slúžiť

ako Ochranca, a keď sa budeme s týmto projektom

niekedy neskoršie zaoberať, ohlásime sa Ťi.

So srdečným pozdravom

Tvoji kresťania

dodal Vilém Spratek zo spolku „Wycliffovi prekladatelia Biblie,“ (cez M. Hudáka). Evanjelický východ, 9-10/03, časopis evanjelikov Východného dištriktu Ev. cirkvi a. v. na Slovensku

Pamätaj, že si prach a na prach sa obrátiš

Druhá nedeľa v Cezročnom období bola v kaplnke slávnostnejšia ako iné nedele. Tento deň priniesli rodičia Tkáčovci do Božieho chrámu svoje štvrté dieťaťko, aby prijalo sviatosť krstu, ktorú mu vyslúžil dôst. pán kaplán Mgr. Martin Bakoš.

Rodičia mu vybrali meno Lukáš. Keďže kaplnka je zasvätená sv. Lukášovi, bude mať malý Lukáško v ňom svojho patróna.

Skončili sa fašiangy a my sme vstúpili do štyridsaťdňového pôstneho obdobia - obdobia pokánia. Na Popelcovú stredu v našich kostoloch nad každým z nás zneli slová: „Pamätaj, že si prach a na prach sa obrátiš.“ Pri týchto slovách sme dostávali na čelo popolom znak kríža. To nás upozorňuje na našu pomínutelnosť, ale i na naše vykúpenie.

Začali sme i modlitbu Krížovej cesty, ktorú konáme vždy po sv. omši a to v utorok, piatok a v nedeľu.

Podakovanie vyslovujeme pánovi inžinierovi Jurčovi za opravu schodíkov na chór, ako aj za všetku doterajšiu pomoc. Taktiež pánovi Habarkovi, ktorý vždy ochotne pomáha tam, kde si my, ženy už samy neporadíme.

Vďaka patrí i všetkým ženám, ktoré pred Viacnami poriadili a vyzdobili kaplnku.

Hedviga Šaraffinová

Nad dobou

Lubomír Kováč

S ohľadom na čas a na dobu, ktorú žijeme, by sa už žiadalo, ak ľudstvo nechce dožiť sa movraždou, zjednotilo náboženské čítanie ľudí.

Treba zjednotiť niektoré náboženské pravdy tak, aby si ľudia navzájom neubližovali a zbytočne netrpeli.

Ak máme milovať svojho blížneho, ako seba samého, musí niekto okrem Pána Hospodina, aj niekto z ľudí dozerať. Tak mi vraví prax a skúsenosť.

Povolani sú k tomu predstavitelia cirkví všetkých náboženstiev sveta a politici, ktorí riadia cez svoje vlády beh a prosperitu občanov v svojom štáte.

Takí politici, ktorí by rešpektovali skutočnosť, že nikoho z občanov svojho štátu nemôžu žiadnymi prostriedkami donútiť, aby jednali proti svojmu svedomiu. Štát cez svoje paragrafy, zákony a nariadenia, by mal byť garantom, že sa tak nestane. Mal by mať dozor cenzúry nad masmédiami. Bojovať proti kriminalite, korupcii a terorizmu, drogám a prostitúcii. Vlády a politici, ktorí riadia štáty, by sa mali starať o to, aby neprekývalo príživníctvo. Aby nežil bohatý a silný na úkor chudobného a slabého. Mal by dbať na to, aby inteligencia špičky nezneužívala a nevyužívala menej nadaných občanov svojho štátu. Politici by si mali uvedomiť v zornom uhle náboženských právd cirkví, že príde čas, keď sa aj oni budú pripravovať na smrť a návrat k bodu, z ktorého sme všetci vyšli. A na túto reflexiu by nemali zabudnúť ani pri vnímaní svojich starších spoluobčanov, ktorým by z tohoto titulu mali prejavovať úctu a potrebnú starostlivosť. Mali by dať okrem toho aj zelenú novému životu.

Aj k nedávnej minulosti by mali pristupovať dejinami poučení. S úctou k tým, ktorí boli šikanovaní, odsúdení, ba postúpili aj smrť, za tých, ktorí jednali v svojich postojoch, lebo ak si chceli zachrániť rodinu a inak sa nedalo, proti svojmu svedomiu.

Pán Hospodin je nad nami, ale mal by byť aj vo všetkých nás. Vo všetkých nás nie je. A preto treba od vlády a politikov, ktorí riadia štáty, aby sa vedeli postarať o to, aby uchránili tých, v ktorých Pán Boh prebýva od tých, ku ktorému stavu ešte tak nedošlo a ubližujú prvým. Aj keď sme všetci adoptívne Božie deti.

Každý sa dožije toľko rokov, koľko mu Pán Boh nadelí

Pobudnime aspoň chvíľočku v prítomnosti našej jubilantky.

Ružena Šuleková, rod. Hladká sa narodila 27. februára 1915. Vrstovníčky, ktoré ju dôverne oslovovali Hrôza Joškovi, sa už dávno „prestáhovali“ do Brestovej. Vydala sa za Michala Šuleka a v manželstve vychovali tri deti: Ladislav (1938), Anna (1943) a Pavel (1945). Teší sa zo 7 vnúčat a 7 pravnúčat. Žila z práce svojich rúk.

PREDIŠIEL NÁS DO VEČNOSTI

V bratislavskom krematóriu sa dňa 10. februára 2005 uskutočnila rozlúčka so vzácnym človekom

Mgr. Michalom Jurečkom - Čižmárom.

Počas obradu som bol spomienkami v ich kamennom dome, uličke, kde sa tmoľilo za ťažkých čias a starostí o prežívanie dní roľníka šesť detí. Zbožní rodičia v zmysle poreformačných snáh M. Luthera nechali postupne študovať všetky deti. Nebohy Miško patrila medzi prvých vzdelancov v Porube. Učiteľský ústav absolvoval v Prešove. Ako učiteľ a cirkevný kantor pôsobil v Hybiach, Dovalove, Lúkach pod Makytou, Turci, Bratislave. Venoval sa matematike a fyzike a viac rokov inšpektorskému školskému povolaniu.

Tento írečitý rodoľub nemusel hľadať svoju identitu. Tá bola od mala zakotvená koreňmi v rodisku, v liptovskej a slovenskej domovine. Rozhľadenosť ho sprevádzala životnou anabázou v povolani, vzťahoch, postojoch k duchovnému a materializovanému svetu, najmä po 2. svetovej vojne, v čoraz viac sekularizovanej spoločnosti. Odpor voči fašizmu vyjadril cez letecké jednotky priamym zapojením do SNP a pokračovaním cez hory až po oslobodenie a víťazstvo. Za účasť v odboji a aktivity, ako kapitánovi letectva sa dostalo viacerých ocenení. Od predstavitelia SZPB zaznelo pri rozlúčke rozsiahle hodnotenie jeho života.

Pre rozlúčkovú reč si ešte za života žiadal, aby táto bola evanjelickým farárom vedená podľa biblického textu (nezvykle pri takýchto príležitostiach) Mt: 22, 21 - „Dávajte teda, čo je cisárovo - cisárovi a čo je Božie - Bohu.“ Jeho rozvedenie v žití upravovalo vzťahy, konanie v rodine, spoločnosti a viere v Krista, Jeho evanjelií, ktoré človeka cez žitie vedú a umravňujú. Myslím si, že mu pomáhali sa všeužitočne rozdávať.

Miškovi patrí za všetko povďak a venovanie aspoň takejto malej, čerstvej spomienky od spoluodrákov...

T. M. Niňaj

Živočišnej výrobe sa venovala po celý život. V I. type JRD ručne dojila kravy v maštali Za brúsom, potom ošetrovala dojnice na Štepníku. Sprievádzajúcimi rokmi aj jej ubudlo zdravia, prekonala vážne choroby a po viacerých operáciách a zlomeninách je pripútaná na invalidný vozík. Žije v starostlivosti syna Paľka a nevesty Milky v Liptovskom Jáne. Rada číta pobožné knižky, odoberá Evanjelický posol a hovorí, že každý sa dožije toľko rokov, koľko mu Pán Boh nadelí. Pri sviatku ju navštívil starosta P. Baráni a pracovníčky obecného úradu. Úctyhodnej starenke popriali veľa sil, dobrého zdravia a obdarovali veľkou kyticou kvetov. V Liptovskom Jáne sa zapísala do Pamätnej knihy Závažnej Poruby.

-dm-

NEKROLÓGY

Vyoral hlbokú brázdú na poli kultúry

15. decembra 2004, v deň svojich 83. narodenín zomrel učiteľ **Daniel Šefčík**, ktorý vyoral hlbokú brázdú na poli kultúrnem aj spoločenskom v Závažnej Porube. Na tunajšiu Štátnu ľudovú školu nastúpil po oslobodení v máji 1945 ako učiteľ. V spodnej triede som ho ako prvá privítala, kde som zastupovala triedu, ktorú on potom učil a bolo to vtedy 6. - 8. ročník.

Po oslobodení sa na chode obce mnoho zmenilo. Bolo založené Jednotné roľnícke družstvo II. typu, vznikol SSM-Sväz slovenskej mládeže, SSŽ - Sväz slovenských žien, Spevokol pri SZM, do dediny začal chodiť autobus a vznikol samostatný cirkevný zbor s príchodom farára Jána Jágerského. Pri všetkom diani sme boli zainteresovaní my - učitelia. Dano ako učiteľ a neskôr riaditeľ školy.

Ešte jednu veľmi dôležitú inštitúciu založil Daniel a bol to MOMS - Miestny odbor Matice slovenskej. On bol predsedom, Miško Ifanovský - bankár bol pokladníkom a ja - Zuzana Jurečková som bola tajomníčkou a zapisovateľkou. Temer všetci žiaci školy boli členmi a takisto ich rodičia. Členské bolo 60,- Kčs, z toho polovica ostávala miestnemu odboru. Pred Vianocami sme robievali výstavu kníh z niekoľkých nakladateľstiev s ich predajom. Z predaja sme mali zisk 25% - 30%, a na jednej výstave sme zarobili 30 000,- Kčs.

Za ne sme kúpili knihy do obecnej knižnice. Na jednej výstave nás poctil návštevou aj tajomník MS Pavel Štefánik. Pri otváraní výstavy ho vitál vtedajší študent gymnázia Milan Rúfus a pán tajomník nám povedal: „Z tohto mladého študenta bude významný človek.“ A mal pravdu.

MS vydávala Pracovné námety - boli to pomôcky, básne, prednášky, články, ktoré sme používali pri rôznych slávnostiach v programe, na schôdzach

SZM a SZŽ. Ženy sa pravidelne schádzali raz do týždňa v škole, alebo v kultúrnom dome, kde sa zachovali ešte aj priadky.

Druhým veľkým činom Daniela bolo založenie miešaného spevokolu SZM. Vtedy to bol jediný spevokol v našom okrese. Vystupovali sme na dedinách v predvolebnej kampani.

Vozili sme sa na nákladnom aute. Boli sme aj na Krajských slávnostiach v Žiline.

Po oslobodení bol najprv riaditeľom Teodor Benkovič. Tak spolu i s Danielom sa podieľali na režirovaní divadla. V škole sme nacvičovali Čin - Čin, Hadí kráľ, Snehová kráľovná, Pionierska šatka. V inscenáciách dospelých sa na scénografii veľmi dobre prezentoval Teodor Benkovič. Veľmi dobre sa spolupracovalo s vtedajšími vysokoškolskými Jankom Agnetom, Petrom Nahálkom, Milošom Ifanovským.

Žiakov našej školy po prechode na stredné školy v Liptovskom Mikuláši veľmi chválili. Mali lepšie výsledky ako žiaci z mestských škôl. Daniela preložili v roku 1953 do Liptovského Mikuláša za osvetového inšpektora. Keď zrušili túto funkciu, vrátil sa ku školstvu. Učil v Štátnej ľudovej škole v Palúdzke a potom až do dôchodku na Základnej škole ul. Čsl. brigády v Liptovskom Mikuláši. Najprv bol učiteľom, potom riaditeľom. Urobil si diaľkovo matematiku pre II. st. Venoval sa hlavne výchove mladých kolegov. Zo školy vychádzali žiaci veľmi dobre pripravení na štúdium na stredných školách.

S Danovou rodinou sme sa zas stretli v pôsobení v Liptovskom Mikuláši. Jeho manželka Ľudka učila v Základnej škole môjho syna Janka v 3. - 5. ročníku a dcéru Zuzku 4. - 5. ročníku. Ja som učila v 7. ročníku ich syna Igora fyziku. Dcéra Danica Šefčíková bola triednou a učila môjho syna Janka matematiku a občiansku náuku v 6. - 8. ročníku ZŠ.

Spoločne sme s Danom boli členmi učiteľského spevokolu Tatra 30 rokov. Niekoľko rokov jeho členkami boli aj manželka Ľudka a dcéra Danka.

Posledných pár mesiacov býval u syna Igora v Ružomberku. Syn bol niekoľko rokov riaditeľom Domova mládeže a teraz učí na ZŠ matematiku a fyziku.

Rozlúčili sme sa s ním v Dome smútku v Ružomberku. Z posmrtného lôžka sa ľúčil s nami svojim optimistickým úsmevom. *Česť jeho pamiatke.*

Prom. ped. Zuzana Páříčková, rod. Jurečková

Rád chodil do rodnej obce

5. februára 2005 vo veku 86 rokov zomrel v Bratislave učiteľ **Michal Jurečka**. Narodil sa 28. októbra 1918 v Závažnej Porube z rodičov Michala Jurečku a Zuzany, rod. Niňajovej.

Pochádzal zo šiestich súrodencov - dvaja bratia, štyri sestry. Otec bol majorovník, neskôr člen JRD.

V Evanjelickej ľudovej škole a. v. vychodil 6 tried, ďalej 3 triedy Meštianskej školy v Liptovskom Mikuláši a 4. triedu tzv. kurz v Ružomberku. V štúdiu pokračoval na Pedagogickom ústave v Prešove, kde maturoval v roku 1939. Najprv pôsobil na jednotriednej Ľudovej škole v Gočove v Gemeri, potom 2 roky na jednotriednej Ľudovej škole v Lúkach pod Makytou pri Púchove.

V októbri 1942 narukoval k hlásnejrote oddielu vzdušného spravodajstva v Žiline. Ako maturant sa dostal do dôstojníckej leteckej školy v Trenčianskych Biskupiciach a v Banskej Bystrici. Bol priradený k leteckému pluku v Piešťanoch. A v 1943 ako letecký mechanik do leteckého parku na letisku Mokrad' pri Liptovskom Mikuláši.

Tam ho zastihlo aj SNP. Posádka letiska bola zasadená do bojov v Liptovskej Osade a Liptovskej Lúžnej, aby bránili líniu od Ružomberka po centrum povstania - Banskú Bystricu.

Jeho spomienky na toto obdobie boli uverejnené v Bojovníku č. 2, 3, 4, roku 2005 - čiže mesiac pred jeho smrťou.

Po potlačení Povstania sa s bojovými kamarátmi skrývali v bunkroch na Rakytovici. Po prechode frontu pôsobil v čsl. armáde v Spišskej Novej Vsi a v Nitre.

Na pomoc prinavrátenému územiu bol rok osvetovým inštruktorom vo Felečniciach - dnes Jesenské. V roku 1947 sa oženil s učiteľkou Emiliou Petrovičovou z Dolnej Štubne. Prišiel učiť do Liptova - v Hybiach a Dovalove, kde bol aj kantorom.

V roku 1954 sa presťahovali do rodiska manželky Dolnej Štubne. Učil na Jedenástročnej škole v Turčianskych Tepliciach. Diaľkovo vyštudoval matematiku a fyziku a učil tieto predmety v Turčianskych Tepliciach. Potom sa presťahovali do Martina. Tu zastával funkciu vedúceho odboru školstva - školský inšpektor, kde pôsobil až do dôchodku. Získal titul zaslúžilý učiteľ.

Aj po odchode do Bratislavy vyučoval na viacerých školách.

Do svojej rodnej obce rád chodil, najmä keď starostom bol Jarko Jurečka, syn bratranca Miška Jurečku.

Posledné 2 roky musel vzdorovať chorobe, ktorá ho nakoniec pohltila. Posledná rozlúčka bola 10. februára 2005 v bratislavskom krematóriu.

Prom. ped. Zuzana Páříčková, rod. Jurečková

Pánu učiteľovi

Stretli sme sa v roku 2000 pri Svetovom stretnutí Liptákov. Pán učiteľ M. Jurečka mi podal ruku a povedal: „S tvojím otcom sme vedno chodili do školy v Učiteľskom ústave v Prešove a predstavovať sa nemusíš, lebo čítam Porubské noviny.“ Konštatovanie potešilo, ale viac vari prekvapilo to, že presne vedel, v ktorom čísle a na ktorej strane sa nachádza to, alebo ono. Uvedomil som si, že naše noviny nielenže číta, ale aj študuje a dokonale ovláda ich obsah. Moju domnienku potvrdil takt: „Dlhé roky žijem v Bratislave, ale vďaka Porubským novinám stále držím ruku na pulze porubského diania. Ďakujem všetkým, čo robia okolo týchto novín. Buďte zdraví, smejte sa a veselí. Pokračujte a vytrvajte...“ Pán učiteľ: Ja z lásky ďakujem za vaše state v týchto novinách i za nemalý podiel na tvorbe monografie o Závažnej Porube. Z Poruby ste nikdy neodišli.

Dušan Migaľa, šéfredaktor

Prvý rad zľava: Emília Jánošová, Želmíra Kováčová, Emília Niňajová, Viera Kováčová, Anna Ifanovská, Emília Kováčová, Anna Ševčíková. **Druhý rad zľava:** Ján Piatka, Ladislav Kováč, Zuzana Piatková, Daniel Šefčík, Želmíra Vongrejová, Dušan Kováč, Miloš Kováč. **Tretí rad zľava:** Marta Ifanovská, Božena Ifanovská, Božena Ifanovská, Anna Jambričovná, Ema Pašková, Ema Hladká, Marta Niňajová, Oľga Rúfusová, Anna Mikulášová, Božena Piatková, Božena Kováčová, Oľga Štrkolcová, Vilma Pašková. **Štvrtý rad zľava:** Ján Štrkolec, Rudolf Galko, Ján Ifanovský, Ľudovít Bátik, Ján Jurečka, Milan Rúfus, Martin Šarajín, Ján Niňaj. **Spevokol ČSM 1952**

Podmienkou je aktivita, znalosť reči a snaživosť

**Ing.
Rastislav Chovan,
CSc.**

Narodil sa 4. februára 1936 v Batizovciach, od svojich 6 rokov žil v Závažnej Porube. V r. 1983 - 1990 I. námestník ministra dopravy ČSFR v Prahe, od r. 1992 tajomník Komitétu - Organizácia pre spoluprácu železníc vo Varšave. Býva v Prahe.

Aké miesto má Závažná Poruba vo Vašom živote?

Veľmi významné. Do Poruby sme sa presťahovali z Važca, keď som mal 6 rokov. Tu som začal chodiť do školy, tu som našiel v detstve kamarátov na celý život, tu som sa oženil s Kvetkou Il'fanovskou od Cupríkov, s ktorou spolu už 44 rokov kráčajme svetom i životom. A hoci od svojich 17 rokov som bol viac vo svete ako v Porube, vždy som sa do Poruby vracal. A rád.

Na ktorý zážitok z detstva najradšej spomínate?

Zážitkov je veľa. Ale najviac spomínam na to, ako sme v 1948 roku s Milom Baticom, Paľom Šarafinom, Janom Baránim a Paľom Jurečkom založili klub „Veselá päťka“, ktorý sme neskôr, keď sa zmenil počet účastníkov, (postupne v ňom boli i Ivan Jambrich, Milan Piatka a Bohuš Kulhavý), premenovali na družinu „Bobri“. Vzorom nám boli Rýchle šípky z časopisu Vpřed, ktorý vtedy vychádzal. Organizovali sme hry a súťaže, ba i súboje s konkurenčnou družinou „Orlov“, poriadali výlety a výpravy, výstavu známok, ba vydávali sme i časopis. Časopis bol mesačník, bol ručne písaný a za prečítanie jediného exemplára sme požadovali 50 halierov.

Spomínate aj na svojich učiteľov?

Z učiteľov na Ľudovej škole v Závažnej Porube najviac spomínam na riaditeľa J. Vašku, ktorý ma učil v I. triede. Bol pre nás veľkou autoritou.

Každý človek má svoj curriculum vitae. Aký bol Váš po maturite?

Po maturite na gymnáziu v Liptovskom Mikuláši som začal študovať na Vysoké škole železničnej v Prahe. Štúdiá som dokončil v Rusku, na Inštitúte inžinierov železničnej dopravy. S dopravou, hlavne železničnou, bol spojený celý môj aktívny pracovný život.

Do práce som nastúpil v roku 1959 v Rušňovom depe Nové Zámky. Potom som bol preložený do depa v Bratislave a od 1961 roku som pôsobil na Správe dráhy v Bratislave. Mojou špecializáciou boli dieselové lokomotívy. Keďže v tomto období bola na železnici parná trakcia nahradzovaná dieselovou a elektrickou a odborníkov v tejto problematike bolo málo, dostával som sa k mnohým zaujímavým i náročným úlohám. Organizoval som prebudovanie opravárenskej základne, zavádzal

nové spôsoby obsadzovania a ošetrovania lokomotív a vyše 20 rokov som pôsobil ako skúšobný komisár rušňovodičov motorovej trakcie.

Popri zamestnaní som sa snažil dopĺňať si potrebné vzdelanie a získavať nové poznatky.

Obhájil som kandidátsku prácu na Vysoké škole dopravnej v Žiline a absolvoval štúdium na Inštitúte riadenia v Prahe.

Postupne som bol poverovaný náročnejšími funkciami až po funkciu námestníka náčelníka dráhy.

Predstavte Vašu prácu na ministerstve dopravy v Prahe.

Na ministerstve dopravy som začal pracovať v roku 1983, a to vo funkcii I. námestníka ministra dopravy. Do mojej pôsobnosti patrila oblasť medzinárodných vzťahov, organizačných štruktúr, právna problematika a vedecko - technický rozvoj.

Škála mojej činnosti na ministerstve bola teda veľmi rozsiahla. Od prípravy zákona o dráhach, cez uzatváranie medzistátnych zmlúv a to nielen o železničnej, ale aj vodnej a leteckej doprave, až po zavádzanie automatizovaného predaja miesteniek a cestovných lístkov, čo je dnes bežnou samozrejmosťou.

Monografia o Závažnej Porube uvádza, že od roku 1992 ste pôsobili ako tajomník Organizácie pre spoluprácu železníc (OSŽD) vo Varšave. Príbližte, prosím, poslanie a ciele tejto organizácie.

OSŽD je medzinárodná organizácia, ktorej cieľom i poslaním je vytváranie podmienok pre medzinárodnú železničnú dopravu nákladov i osôb. Ide hlavne o zjednotenie prepravného práva, komerčných i prevádzkových predpisov, zjednocovanie, či aspoň prispôbovanie technických noriem, hlavne na styku rôznych železničných systémov, ako je rozdielny rozchod koľajníc a pod.

Členmi organizácie sú jednak štáty a z druhej strany jednotlivé železničné podniky. Mojou úlohou, ako tajomníka OSŽD, bolo riadiť a organizovať pôsobenie Konferencie generálnych riaditeľov železníc, v ktorej pôsobili železničné správy od Číny, Ruska, Iránu, celej strednej Ázie, pobaltických republík, cez Ukrajinu, Poľsko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko a samozrejme, Slovensko a Česko, až po Fínsko, Grécko, NSR a Franciu.

Hlavnou našou úlohou bola optimalizácia preprav medzi Európou a Áziou, zavádzanie kontajnerových preprav, zjednotenie tarifných predpisov, vyrovnávanie platieb medzi jednotlivými železničnými správami, riešenie technických otázok pri stanovení konštrukčných podmienok pre vozne, ktoré môžu byť použité na rozchodoch 1435 i 1520 mm a mnohé ďalšie.

Pôsobenie v OSŽD mi dalo možnosť nielen uplatniť skúsenosti získané na našej železnici, ale aj hlbšie poznať podmienky práce železničiarov vo veľkej časti Európy i Ázie a zároveň spoznať hodne ľudí z týchto krajín i zoznámiť sa s kultúrou i históriou mnohých národov.

V roku 2002 vo veku 66 rokov som ukončil pôsobenie v OSŽD a odišiel do dôchodku.

Natrvalo ste sa usadili v Prahe. Ako vnímate politickú, ekonomickú i spoločenskú zmenu po roku 1989?

Chcel by som zdôrazniť, že v Prahe sme sa neusadili v roku 2002, ale v roku 1984, kedy sa rodina presťahovala za mnou z Bratislavy. Pravda, v Bratislave zostal náš vtedy už dospelý syn. Dnes mám 2 vnúčatá, Mišenu a Paľka v Bratislave a jednu vnučku Barborku v Prahe.

Takže, aj keď máme trvalé bydlisko v Prahe, máme s manželkou české i slovenské občianstvo a pravidelne sa presúvame, samozrejme vlakom, medzi Prahou a Bratislavou.

Zmeny po roku 1989 chápem ako súčasť celosvetového procesu, ktorý smeruje k výkonnejšej, efektívnejšej, ale zároveň náročnejšej spoločnosti.

Čo Vás za posledných 15 rokov najviac potešilo?

To, že sa otvorili nové možnosti pre mladých a snaživých ľudí. Ale aj to, že ako na Slovensku, tak aj v Česku, sme dokázali prejsť cez náročné obdobie otvorenia sa svetu, napriek mnohým problémom, bez osobitných katastrof.

Čo Vás zarmútilo a najviac mrzí?

To, že sa veľmi prehĺbila sociálna diferenciácia ľudí. Že mnohí z tých, ktorí sú „za vodou“ si svoju pozíciu nezískali poctivou prácou. Že sa sťažila situácia dôchodcov.

Určite patríte k čitateľom Porubských novín. Ktorá rubrika Vás dokáže najviac osloviť?

Rád si prečítam celé Porubské noviny. Každá rubrika, od obecného spravodajstva až po šport má pre mňa i moju manželku hodnotu. Narazíme na nejaké meno a spomíname, kto je to. Je to syn toho alebo onoho nášho známeho?

Možno porovnať mentalitu Porubäna s mentalitou Pražáka?

Ak chápeme mentalitu ako súbor psychických vlastností, príznačných pre určitú skupinu osôb, tak prirodzene, musí byť iná pre Pražáka a iná pre Porubäna. Je ovplyvnená prostredím, výchovou, spôsobom života. Veľkomesto a dedina je rozdiel. Nemôžete poznať milión ľudí tak, ako na dedine poznáte každého. Vo veľkomeste je viac anonymita a často nemá kto napomenúť tak, ako to na dedine urobí každá teta. Rozhodujúce sú ale charaktery ľudí. A dobrí, priateľskí, snaživí, pracovití ľudia sú všade. Bohužiaľ, ale aj podvodníci či špekulanti.

Keby ste dostali do daru druhý život, ako by ste si ho „vyprojetovali“?

Mám pocit, že ani tento život som si „neprojektoval“, snažil som sa dobre sa učiť, bavilo ma to. Získavať nové vedomosti, poznatky mi bolo vnútornou potrebou. Ako chlapec som si zapísal do denníka Štefánikove slová: „Dnes musím byť viac, ako som bol včera. Zajtra musím byť viac, ako som dnes.“

Rovnako v práci som mal ambície plniť si povinnosti čo najlepšie. Tešilo ma, keď sa mi dávalo zvladať nové úlohy. A život som pritom neprojektoval. Ten sme, spolu s mojou manželkou, žili naplno. Prekonávajúc pritom problémy, ktoré život so sebou nesie.

Zároveň si uvedomujem, že v živote v mnohom človeka „projektuje“ tak povediac, „relevantné okolie“. Doba, do ktorej sa narodil, prostredie, v ktorom vyrastá, podmienky, ktoré

mu poskytnie rodina i spoločnosť. Skrátka, keby som sa narodil roku 1926 v Kleindorfe, okres Mníchov, alebo roku 1946 v Sharfielde, grófstvo Yorkshire, bol by som niečím a niekým iným. Ale ja som sa narodil roku 1936 v Batizovciach, v okrese Poprad.

Čím by ste rád boli, keby ste neboli tým, čím ste?

Všetkým, čím som bol, som bol rád. Tuším, že to už niekto povedal predomnou, ale ja to tak cítim.

Dovoľte v tejto súvislosti širšiu otázku. Vaše túžby, želania?

Už som spomenul, že máme troje vnúčat. Hlavné želanie teda je, aby v zdraví vyrástli, aby dostali dobré vzdelanie, ktoré im umožní uplatniť sa v dnešnom náročnom svete, aby boli v živote šťastní. K tomu je potrebné, aby úspešne pôsobili naše deti a aby sme my s manželkou boli zdraví a mohli im pomáhať.

Hodnota človeka je daná jeho schopnosťou niečo vytvoriť, niečo dokázať, niečo spraviť.

Súhlasím s Vami.

Ako hodnotíte hodnotu človeka v kontexte človek - ľudia?

Nie je dôležité, čo človek robí, ale ako to robí. Keď som ako chlapec chodil pomáhať starému otcovi kosť senu na Važecké lúky, po važecky mi povedal: „Kolk otkosneš, tolko otkosni, len aby som za tebof nemuseu“. Liptovskí či porubskí murári sa v Pešti nepreslávili literárnou činnosťou, ale svojou kvalitnou murárskou prácou. A sumár kvalitnej práce jednotlivcov rovná sa kvalitná spoločnosť ľudí. Ako spieval Jan Werich: „Ten umí to a ten zas tohle. A všichni dohromady udělají moc.“

Aký máte názor na jednoduchých, ale pracovitých ľudí?

Myslím, že môj názor je zrejme už z odpovede na predchádzajúcu otázku. Nesmierne si ich vážim.

Taká bola moja mama. Takí boli rodičia mojej manželky. Keď zomrel môj test, moja mama povedala:

„Stále vidím všade tie jeho ruky.“ Taká bola stará mať vo Važci. Ráno o štvrté vstávala, aby sme na lúkach mali o siedmej so starým otcom raňajky. Takíto ľudia boli vždy mojim vzorom.

Viete pochopiť mladých, čo sa Vám na nich páči, čo nepozdáva?

Hovori sa, že starí nemôžu chápať mladých. A ja sa blížim k sedemdesiatke, takže mladý už nie som. Nič mi nehovorí rap, ani heavy metal. Ale páči sa mi, keď mladí Slováci idú s vervou do života, keď, ako sa vraví, chytia príležitosť „za pačesy.“ A je jedno, či ako hokejový útočník alebo modelka alebo predavačka v lekární vedľa nášho bytu v Prahe. Dôležité je, aby neboli pesimisti, aby sa z nich nestali zápecníci. Dnešný svet dáva mladým veľa príležitostí. Podmienkou je ale aktivita, znalosť reči a snáživosť. Verím, že mladí tieto príležitosti využijú.

A čo sa mi nepáči. Častá ľahostajnosť k rodine, málo zodpovednosti vo vzájomných vzťahoch. Nie že by to bolo absolútne, ale zdá sa mi, že príliš ľahkovážne, bez dostatočnej zodpovednosti k výchove detí sa mladí rozchádzajú. Množstvo detí, ktoré žijú v neúplných rodinách, je toho svedectvom. A to dobré nie je.

Na záver návrat do detstva. Splnil sa Vám nejaký chlapčenský sen?

Ako chlapec som rád cestoval prstom po mape. Mal som asi 12, keď som dostal schematický plán tatranských hrebeňov. Červenou pastelkou som si naň postupne vyznačoval, ktoré štíty, hrebene a priesmyky som prešiel. Túžil som precestovať svet.

Dnes môžem povedať, že som kus sveta poznal. Bol som na mnohých miestach v Európe, Ázii, Amerike i Afrike. A poznal som mnoho rôznych kultúr, históriu i súčasnosť. Niekedy krásnu, inokedy drsnú, ba v porovnaní s nami i hroznú.

Pri mojom pobyte vo svete, či už v Rusku, Poľsku alebo aj v Prahe, som sa vždy v rozhovoroch chválil našou dedinou, Závažnou Porubou. Aká je to obec, čo sa tu za tých 60 rokov, ktoré z vlastnej skúsenosti poznám, zmenilo, čo sa vybudovalo, ako tu ľudia žijú, čo dokážu spoločne vytvoriť. Dovoľte mi preto v závere vysloviť želanie nie pre seba, ale pre Porubu. Aby aj v budúcich rokoch a v budúcich pokoleniach mohli byť Porubania na svoju obec hrdí, aby sa Závažná Poruba rozvíjala, aby v nej žili šťastní a spokojní obyvatelia.

Pán inžinier, ďakujem za rozhovor.

Dušan Migaľ

F o t o r i p o r t

České Budejovice • Dni slovenskej kultúry a kuchyne • 10. 2. - 14. 2. 2005

Slovensko naše • Liptovské kroje a rezké piesne v podaní Poludnice dôstojne prezentovali slovenskú ľudovú kultúru. • zľava: K. Migaľová, L. Cút, K. Migaľová, E. Vadovický, A. Cútová, D. Migaľ, E. Mikulášová, J. Vadovický

V pivovare voňali halušky • V rámci tradičných Dní slovenskej kultúry a kuchyne v Českých Budejoviciach „bodovala“ folklórna skupina Poludnica zo Závažnej Poruby nielen spevom a tancom, ale aj v súťaži vo varení halušiek v luxusnom hoteli Malý pivovar. Tejto súťaže sa zúčastnili: zástupca mesta, Juhočeskej obce novinárov, profesionálni českí kuchári a dve Slovenky. Liptovské halušky varili podľa receptov starých materi. Chuť bryndze zjemňovali smotanou a opražené škvarky slaninky maslom. Šesťčlenná česko - slovenská porota ocenila zručnosť kuchárov a kvalitu tradičného slovenského jedla. Zľava: Anna Cútová, Kvetoslava Migaľová, moderátor televízie Nova Petr Stupka. V pozadí hotel Malý pivovar - obraz.

Závažná Poruba moja rodná - CD Poludnice • CD-čko vďačne prijal aj veľvyslanec ČR na Slovensku Vladimír Galuška. Vpravo: zástupca starostu Ing. E. Vadovický

Murári, murári a ja murárečka...

Murárske tradície Z. Poruby symbolizoval v Južných Čechách nielen erb obce, ale aj táto pieseň. Porubský valčík neodmietol ani veľvyslanec SR v Čechách Ladislav Ballek a spolu s Poludnicou si zatancoval. VTavo: Anna Cútová

text i foto: -dm-

Školské zrkadielko

**Ak urobíme len to, čo robíme vždy,
vždy dostaneme len to, čo sme už mali.**

V našom kolektíve sme sa rozhodli robiť viac. Myslím si, že sa dostávajú prvé výsledky práce. Sústreďujeme sa na postupné napĺňanie nášho cieľa, ktorým je otvorenie štyroch samostatných tried. Neufahňuje nám to ani demografický vývoj našej obce, ale prekážky sú na to, aby sa zdolávali. Už v septembri nastúpili do našej malej, útulnej školy 2 deti z Liptovského Mikuláša. V januári sa uskutočnil na našej škole zápis do 1. ročníka pre šk. rok 2005/06. Potešilo nás, že okrem 10 detí z našej obce sme zapísali ďalšie 4 deti z mesta. Takže nadchádzajúci šk. rok pre nás vyzerá opäť optimistickšie. Na našich budúcich prvákov sa už teraz veľmi tešíme.

Ďakujem všetkým, ktorí nás podporujú pri uskutočňovaní našich plánov, zlepšovaní podmienok a zatraktívnení našej školy. Ďakujem za pomoc v našej náročnej práci.

Mgr. M. Boltiziarová, riaditeľka školy

Foto J. Dzúr

Ako sa z malých turistov stali veľkí bežkári

Turistický krúžok zo ZŠ mal 29. 1. 2005 naplánovaný výlet na Žiarsku chatu. Bohužiaľ, počasie nám neprialo, bol vyhlásený 4-tý stupeň lavínového nebezpečenstva a tak sme sa rozhodli vymyslieť niečo iné...

V sobotu od 9,00 h. sme sa schádzali v telocvični a skúšali a primeriavali topánky, bežky a palice, ktoré nám požičal ochotný pán Peter Lešťan zo ŠK, za čo mu veľmi pekne ďakujeme. Takto kompletne vybavení sme sa presunuli na staré ihrisko, kde sa za výdatnej pomoci rodičov postavili naše deti prvýkrát na bežky. A hoci bolo -15°C, ich nadšenie bolo obrovské. Na obed sme ich horko-ťažko nalákali na chatu Opalisko, kde síce mali v ten deň pre verejnosť zatvorené, ale pre našich hladošov sa teplá polievka našla. A ledva dojedli, boli zasa na bežkách. Neodradila ich ani zima ani pády. Boli takí perfektní, že ich pán Lešťan prihlásil na pretek. A tak stáli o týždeň v sobotu na bežkách so štartovými číslami medzi pretekármi z Pribyliny, Važca, Hýb. Trasu dlhú 1 km zvládli na výbornú a všetci skončili v prvej desiatke. Zima nekončí a tak verím, že na bežkách budú stáť ešte veľakrát a že sa k nim pridajú ďalší s rovnakým nadšením...

Judita Jančiová, vychovávateľka

Bežky

V nedeľu som bol bežkovať. Bol som na piatom mieste. Ale tí, čo boli pred mnou, tak oni

trénujú jeden alebo dva roky. Ja som bol prvý zo Závažnej Poruby. Spokojní sme išli všetci domov. Dedo a stará prišli domov o päť minút neskôr ako my, lebo boli na oslave u babky. Pochválili ma. Po obede sme sa išli lyžovať. Keď sme prišli domov bol som strašne unavený.

Matúš Jančí, 4. A.

V jedno nedeľné ráno sme sa stretli na starom ihrisku v Závažnej Porube. Konali sa tu pretek v bežkovaní. Bolo tam veľa detí. Hoci sme dlho netrénovali, mali sme z bežkovania radosť. Aj naše výsledky boli dobré. Maťo skončil piaty, Dano šiesty, Jurko siedmy a ja ôsmy. Po pretekoch som išiel ku starkej veľmi unavený a hladný. Tešil som sa na rezance s makom a teplý čaj. Bol to super deň.

Adam Dzúr, 3. ročník

V sobotu bol pekný deň a my sme ho využili na bežky. Prišla som s ockom a mojím psom Rikim. Ja som nemala bežky, ale moji kamaráti áno. S pani učiteľkami sme sa na nich smiali a povzbudzovali ich. Niektorí aj fotil. Kým sa oni bežkovali, my sme išli na chatu objednať polievku. Zatiaľ, čo sme čakali na fazuľovú polievku, chalani sa hrali s Rikim. Najedení a posilnení sme išli zasa na bežky. Unavení po celom dni sme sa stretli u nás v obývačke. Posilnili sme sa teplým čajom, zahrali sa rôzne hry. Takto sa skončil náš deň.

Martina Kozáková, 3. ročník

Karneval

Jedného pekného dňa, bolo to v sobotu 22. 1. 2005, sa uskutočnil detský karneval a fašiangová zábava. Začiatok bol o 14⁰⁰ hod pre deti z MŠ a ZŠ. Veľmi som sa naň tešila, aké budú masky, súťaže, kto príde ako oblečený a na pani učiteľky. Ja som bola večernica, mala som tmavé šaty so zlatými hviezdami a dlhý priesvitný závoj. Moji spolužiaci mali moderné masky - Palculienka, Harry Potter, kuchár a kovboji. Aj pani učiteľky boli pekne zamaskované za psička, mačičku a gazdinku. Všetci sme sa spolu perfektne zabávali, tancovali, súťažili. Rodičia sa postarali o teplý čaj, sladkosti a šišky. Čas tak rýchlo ubehol, ani sme nezbadali a bolo 18⁰⁰ hod. Teta Hladka zakričala do mikrofónu: „Deti, karneval sa končí!“ Išli sme domov a pre rodičov a známych sa začínala fašiangová zábava. Veľmi by som bola rada, keby sa karneval konal aj na budúci rok.

Simona Kurajdová, 3. ročník

Už tri dni pred karnevalom som rozmýšľal, akú masku budem mať. S bratom sme si rozmysleli, že budeme kukláči. Nastal ten deň D. S Ondrejom sme sa vybrali na karneval. Bol som zvedavý, aké masky budú mať kamaráti. Stretol som tam Adama. Povedal mi, že malého Peťu nespoznám. Okolo išla maska, ktorú som vôbec nespoznal. Prišla ku mne a opýtala sa ma: „Hádaj, kto som?“ Vtedy ma napadlo, čo mi Adam povedal. A ja som odpovedal: „Ahoj Peťo!“

Eugen Vadovický, 3. ročník

Raz v sobotu sme sa vybrali na karneval. Prišli sme tam o 13,30 h. a za pol hodinu sa začal. Boli tam rôzne masky napríklad: hokejista, nindža, korytnačka... Pustili muziku a začal sa pochod masiek. Keď sa skončil, začali sme tancovať. Púšťali dobré pesničky. Pred sálou, kde sa tancovalo bol stôl s občerstvením. Boli tam koláče, šišky a čaj. Najviac sa mi páčila súťaž, že Závažná Poruba hľadá Superstar. Prihlásilo sa veľa dobrých spevákov. Mali sme aj iné súťaže. Potom nám púšťali hity terajšej doby. My s kamošmi sme spievali. Bol to veľmi dobrý karneval.

Juraj Matisek, 4. ročník

Karneval bol v sobotu 22. 1. o 14,00. Na karneval som sa veľmi tešila. Keď som prišla do kultúrneho domu, tak som videla mnoho pekných masiek. Ja som bola školáčka. Pri sále bol stôl a na ňom bolo veľa dobrôt. V sále boli dvaja didžeji a oni nám púšťali pekné pesničky. Mali sme tam aj súťaže: napríklad: Superstar. Najviac sa mi páčili masky: Adamsovi, Harry Potter.

Tento karneval sa mi najviac páčil.

D. Kováčová, 4. ročník

Polročné vysvedčenie

Deň vysvedčenia nie je obyčajný deň, je to výnimočný deň, lebo v ten deň sa rozdáva žiakom vysvedčenie. Keď sa ráno zobudím, mám z toho trochu strach ale som sa tešil. Keď sme prišli do školy a začalo sa vyučovanie, bolo všetko fajn ibaže nám odpadla slovenčina. Niektorí nevedeli prečo a niektorí to už vedeli. Ja som bol medzi tými, čo to nevedeli. Keď prišla do triedy pani učiteľka, povedala nám, že bude výchovný koncert. Keď sme prišli do telocvične, stáli tam traja dospelí ľudia. Bola medzi nimi jedna teta a dvaja ujovia. Mali tam klavír, gitaru a akési rádio. Bola to zábava, keď spievali o lopte, tak pomedzi lavice hádzal ujo loptu. Páčila sa mi aj pesnička o jablčku.

Keď odišli, rozišli sme sa do tried a čakali sme na vysvedčenie. Netrvalo dlho a prišla pani učiteľka s vysvedčeniami v náručí. Keďže sme išli podľa abecedy, tak prvý som musel ísť ja. Pani učiteľka mi dala vysvedčenie. Keď som sa naň pozrel, mal som úsmev na tvári, lebo som mal samé jednotky. Doma som ukázal vysvedčenie starkej, lebo rodičia ešte doma neboli. Bol som veľmi šťastný za svoj výkon. Chcel by som sa ale zlepšiť v správaní.

Daniel Devečka, 4. ročník

Koncert

Na druhej hodine nám pani riaditeľka povedala, že dnes budeme mať prekvapenie. A to prekvapenie bol koncert zo Žiliny. Keď sme prišli do telocvične, tak tam boli traja ľudia.

Jedna žena a dvaja muži. Prišli nám zahrať pesničky a zabaviť nás. Hrali nám ľudové pesničky, ale aj moderné pesničky. Tí hudobníci nám povedali, že im máme ísť dačo zaspievať a za to nám dajú cukrik a pohľadnicu s ich podpismi. Koncert sa mi páčil, lebo bolo v deň vysvedčenia veselo.

Veronika Šarafinová, 4. ročník

Hry so snehom

Minulý týždeň sme mali polročné prázdniny. Ráno som vstal o 7,30 h. a išiel som ku starkej. Naraňajkovali sme sa. Potom sme išli do obchodu a na poštu. Keď sme prišli domov, tak som si začal stavať bunker. Bunker som rýchlo postavil. Keď bol postavený, tak som sa začal guľovať s bratom. Potom nás starká zavolała naobedovať sa. Na obed sme mali buchty. Potom sme počkali rodičov. Hneď potom som išiel urobiť gule do bunkra. Bolo 5 hodín, keď som prišiel dnu. O deviatej som išiel spať, lebo som bol unavený.

Ján Hrdko, 4. ročník

Môj zážitok

Predminulú sobotu bol turistický krúžok. Veľmi som sa naň tešila, lebo sme mali ísť na bežky. Keď som prišla do telocvične, nikto tam nebol. Bola som tam prvá. Neskôr prišiel ujo Lešťan. Vošli sme do telocvične a čakali sme na ostatných. Keď sme už boli všetci, išli sme si vyskúšať topánky, lyže a palice. Potom sme išli na staré ihrisko. Tam sme sa obuli a začali sme sa bežkovať. Po niekoľkých jazdách nás pozvala pani riaditeľka na polievku. Ja som už bola hladná a bola mi zima. Keď sme sa najedli ešte sme sa trochu bežkovali. Išli sme k Martinke a potom domov. Takto sa skončil môj super zážitok.

D. Kováčová, 4. ročník

Podakovanie sponzorom

Rodičovské združenie pri ZŠ a MŠ ďakuje:

Inštalat Ing. Dušan Piatka, hotel Tatrin, Moltes s. r. o., Quiltex a. s., p. Veronike Dvorskej, firme Zmiešaný tovar p. Obrcianová, firme ADS TRANS s. r. o., firme PROCAR s. r. o., hudobnej skupine PLOŠTÍN PUNK, p. Marianovi Mihokovi, firme ELEKTRO PROFIT, firme FAJO, Ing. Fajnorovej, p. Igorovi Niňajovi, firme Bukas, PEMMEVA, SWEDWOOD SLOVAKIA s.r.o., THERMOSPOR s. r. o., JUR SPORT AGENCY, STOLÁRSTVO Piatka, Poľnohospodárske družstvo L. Mikuláš, Obecný úrad v Závažnej Porube, CRYSTAL SKI, Hasičom v Závažnej Porube, firme Fenik Miroslav, chata Opalisko, p. Fogašovi, p. Vladimírovi Dudovi, firme GOKARD-MONAKO GRAND PRIX, Opalisko s. r. o., LK OPALISKO s. r. o., ELEKTRO-THERM M. Kováč, CESTNÉ STAVBY a.s., VENTEX, TÍLIA, KAMENÁRSTVO VYŠŇAN, p. Pavol Mikuláš, cukráreň PRALINKA, POHOSTINSTVO Kováč, COOP JEDNOTA Liptovský Mikuláš.

Vaším pričinením sa mohol konať pomaly už tradičný a obľúbený detský karneval a fašiangová zábava.

Od života možno očakávať aj dobré aj zlé

Nebýva zvykom uvádzať profil jubilanta takou spomienkou, čo každým rokom oživa v pamäti, keď začnú vystreľovať petardy a žiaríť novoročný ohňostroj. Nečudujte sa, že moderné víťanie Nového roka dokáže vyvolať spomienky na vojnu. Pri rachote a pískaní svetlíc, sa zatají, pomodlí a prosí Pána Boha, aby takú hrôzu, čo prežila pred šesťdesiatimi rokmi, viacej nedopustil. Práve dovŕšila desiaty rok, keď za ohlušujúcej palby a výbuchov minometných granátov spolu s rodičmi a stovkami ďalších evakovali z Poruby. Tak to bolo: všetko nechať a ratovať holý život.

Pestré aktivity tejto neobyčajnej ženy

Pani Želmíru Staroňovú poznáme ako človeka obdareného trpezlivosťou, výtvarným cítením a neobyčajnou zručnosťou. Dlhé roky sa venuje ľudovomeleckému spracovaniu kože. V jej tvorbe dominujú vybíjané kožené opasky a pastierske tašky. Dekoratívne i úžitkové predmety z kože ste mohli vidieť na viacerých výstavách. Prezent Závažnej Poruby zhotovený v jej dielni predstavuje nezvyčajnú hodnotu nielen na Slovensku, ale i v Európe. Pri našom stretnutí sme si akosi viac uvedomili, že táto činnosť predstavuje len nepatrnú časť z pestrých aktivít tejto neobyčajnej ženy.

„Pochádzam z dvojčiat. So sestrou máme veľa spoločných, ale aj rozdielnych vlastností. Tak je to: ani dvaja najbližší ľudia nie sú rovnakí. Ja mám od detstva rada pohyb, šport, spoločenský život... Za slobodna som sa aktívne venovala atletike, gymnastike, plávaniu, súťažnému bicyklovaniu, reprezentačne, v družstve žien za Liptovský Mikuláš, hrávala volejbal,“ poznamenala hľadiac na fotografie sprítomňujúce činnú mladost'. Pri rozprávaní chápeme, že to nebolo pohodlné, ani výnosné a prijímame veľkú lekciu o tom, že športovanie pôsobí navonok až vtedy, keď vychádza zvnútra. Cvičila na všetkých spartakiádach a že sa stala okresnou i krajskou cvičiteľkou, nebola náhoda. Šport mala v krvi. Strahov ju vedel osloviť každých päť rokov. Športovanie však tvorí opäť len jednu zo širokej škály jej aktivít.

Hovorí, že už začiatkom päťdesiatych rokov spievala v evanjelickom spevokole, ktorý založil pán farár Jágerský, účinkovala vo Chvastekovej Poludnici (1953 - 1955) ako spevákka i tanečnica.

„No ochotnícke divadlo v Porube bolo pre mňa všetkým,“ spomína na veselohru Mariša v réžii M. Ifanovského, sprítomňuje spoločné účinkovanie s Oľgou Rúfusovou, Michalom Ondrejkom, Ľudom Kováčom. „Boli to radostné stretnutia mladých ľudí, prinášajúce potešenie sebe i druhým. Niekedy sa aj čudujem, kde sme brali síly, ako sme to mohli všetko zvládnuť, veď aj doma bolo roboty neúrekom,“ dodáva listujúc v divadelnom al-

bume. Obecné dokumenty však hovoria jasnou rečou faktov. Viac ako päťdesiat rokov sa zapája do verejného života v obci: účinkuje pri rôznych občianskych obradoch, spieva v terajšom ev. cirkevnom spevokole Fidelitas, stala sa pilierom novej Poludnice. Celkom na mieste je pripomenúť, že jablko nespadne ďaleko od stromu: syn je futbalista a funkcionár domáceho ŠK, dcéra účinkuje v porubskej Poludnici, vnučka tancuje vo folklórnom súbore Váh. Pani Želka sa zapojila aj do činnosti jednoty dôchodcov. Každým rokom na výstave ovocia zeleniny a kvetov, pri poďakovaní za úrody zeme nechýbajú výsledky jej práce na poli.

Zobrala na seba neľahkú úlohu

A možno ju stretnúť aj pri tých smutnejších udalostiach. „V roku 1989, keď sa u nás dobudoval nový dom smútku, spolu s Martou Valentovou sme zobrali na seba neľahkú úlohu. Zabezpečiť dôstojný priebeh pohrebu, nebožtíka s pietou uložiť na vyhradené miesto, usmieriť pozostalých, vyhotoviť smútočnú dekoráciu, zaspievať pri obrade. Myslieť na všetko, lebo aj nepredvídaná maličkosť môže narušiť priebeh poslednej rozlúčky so zosnulým.“

Vedie si presnú evidenciu pohrebov a hovorí, že prvý rok užívania domu smútku (1990) bol pre Z. Porubu najsmutnejší, lebo zomrelo až 28 ľudí, čo je viac ako dvojnásobok ročného priemeru.

Ne vzdávať sa, veriť

Prechádzame síce na veselšiu tému, no aj tu poznamenáva, že jej pút životom nebola prechádzková. Vydala sa do gazdovstva, na poli aj okolo statku bolo treba od svitu do

text k foto

- V r. 1953 reprezentovala Ž. Staroňová Závažnú Porubu na cyklistických pretekoch v Žiline.
- Ako priadka vo vystúpení porubskej Poludnice.
- Strahov 1975 - dolný rad zľava: Božena Šarafinová, r. Ifanovská, Božena Džurová r. Hladká, horný rad zľava: Elena Trst'ánová, r. Agnetová, Darina Šúleková, r. Lešťánová, Želmíra Staroňová, r. Ifanovská, Magda Jurečková, r. Vretenárová.

foto: archív

mrku robiť. Pomohla doopatrovať jedných i druhých rodičov, pričom deti boli malé a manžel na týždňovkách. Ohlásili sa i choroby, nasledovalo osem náročných operácií.

„Ale vidíte, tu som a teším sa daru života. S chorobami treba bojovať, nevzdávať sa, veriť, že človek vyzdravie... od života možno očakávať aj dobré aj zlé,“ a dodáva, „vyrastala som v kresťanskej rodine vychovávaná k pracovitosti. Viera ma sprevádza celý život, pomáha prekonávať životné ťažkosti. Veď aj v Biblii stojí napísané: A či budeme od Pána Boha prijímať len dobré veci a zlé nie?“

Na otázku, čo dokáže jubilantku najviac potešiť a veľmi zarmútiť, odpovedala výstižne a presne:

„Kto skúsil veľa ťažkostí, vie pochopiť utrpenie druhých, kto prežil životné radosti, vie sa tešiť s tými, čo sa im darí dobre. Tak ako sme my doopatrovali rodičov, tak rovnako očakávame, že aj naše deti, ako v tej rozprávke o Troch grošoch, vrátia rodičom to, čo sme im dali vtedy, keď nás najviac potrebovali.“

Krása a čistota vyznania pri sviatku výnimočnej oslávenkyne nás nenechali ľahostajnými. Pravdou je: to, čo dávame deťom je ten groš na cestu. Spomenutá rozprávková múdrosť, rovnako ako abeceda, platí pre malých i veľkých.

Dušan Migaľa

Aká bolesť, taká medicína

V tomto kalendárnom roku si pripomíname 100 rokov od uvedenia prvej divadelnej hry v našej obci. Bola to veselohra pod názvom Pán Tomáš, alebo či ma už nikto nepozná, ktorú ako režisér našťudoval Matej Kováč s domácimi hercami. Prvé divadlo v histórii Závažnej Poruby sa odohralo za Rakúsko - Uhorska, ale po slovensky, v roku 1905 v kaštieli na Úvetri.

Sériu divadelných predstavení v roku 2005, venovaných tomuto vzácnemu výročiu, začal ako hosť divadelný súbor z Lubele.

Tento súbor uviedol známu divadelnú hru Emila Golnera: Aká bolesť, taká medicína. Divadelné predstavenie sa odohralo Na Tri krále - dňa 7. januára 2005 v miestnom kultúrnom dome.

Záujem o ochotnícke divadlo v Závažnej Porube pretrváva. V sále nezostalo ani jedno miesto voľné. Obecnosť potleskom odmenilo herecké výkony divadelníkov z Lubele.

Text i foto: -dm-

Závažná Poruba moja rodná - CD Poludnice

Závažná Poruba: Dňa 21. decembra 2004 v priestoroch miestneho kultúrneho domu sa konala milá slávnosť venovaná „krstínám“ prvého CD-čka, ktoré naspievala porubská Poludnica. CD obsahuje 28 piesní zo Závažnej Poruby. Harmonika: Ján Vadovický, spev: Anna Cútová, Viera Kováčová, Kvetoslava Migaľová, Eva Mikulášová, Anna Ninajová, Želmíra Staroňová, Hedviga Šarafinová, Milota Vadovická, Ľubomír Cút, Dušan Migaľa, Milan Mikuláš, Eugen Vadovický. Okrem piesní podáva obraz o činnosti Poludnice a ponúka pohľad na obec pod Poludnicou. Záujemcov informujeme, že CD Závažná Poruba moja rodná možno zadovážiť na obecnom úrade.

-dm-

Š P O R T

Najskôr poznaj domovinu, potom cudzinu

Ing.
**FRANTIŠEK
BRANTÁL**

Ak povieme turistika, tak máme na mysli aktívny pohyb v prírode. V širšom zmysle cestovanie so

športovým, rekreačným a poznávacím cieľom. Najskôr po domovine, potom po cudzine. Tak by to malo byť. Tentoraz po najbližšom okolí nás bude sprevádzať Ing. František Brantál - turista, znalec prírody, športovec, cestovateľ a príjemný spoločník. Čo o ňom povedať? Narodil sa na rovine, najbližší a najvyšší „končiar“ v blízkosti jeho rodiska nedosahuje ani 600 m nad morom. Dnes žije vo vyšších nadmorských výškach a prízvukuje, že aj v turistike je všetko relatívne. Už ako žiak sa zaujímal o geografiu a záujem o turistiku má zakódovaný po predkoch.

Hneď na začiatku sa pýtame, čo všetko ponúka okolie Závažnej Poruby z hľadiska turistiky?

Ponuka je veľmi bohatá. Možnosti veľmi veľké. Nachádzame sa na úpätí Nízkych Tatier, cez Váh je len na skok do Západných Tatier, Veľká Fatra je veľmi blízko, krátko trvá aj cesta do Malej Fatry, Chočské vrchy sú na dosah ruky a nie tak ďaleko sú aj Vysoké Tatry, za hodinu ste v Slovenskom raji.

Na každý vrch treba stúpať a za odmenu vychutnávať krásu. Čo možno vidieť z Poludnice?

Je pravdou, že sú aj vyššie vrchy, ale symbol Z. Poruby je jedinečný a výnimočný práve tým, že poskytuje tie najkrajšie výhľady na celé údolie Váhu od dolného Liptova, cez Ružomberok až po Vysoké Tatry. V diaľke smerom severným vidieť Babiu horu a Pilsko. Obce v kotline sú ako na dlani a vari nieto ani jednej, čo by sa skrývala v údolí. Orientácia podľa turistickej mapy je veľmi jednoduchá. Je to tým, že Poludnica je vysunutá smerom severným do Liptovskej kotliny a pohľady sú veľmi otvorené. Zo zadnej Poludnice, práve preto, že je vzdialená od Nízkych Tatier, vidieť celý hrebeň od Chabenca, cez Chopok, Ďumbier až po Kráľovu hoľu.

Kadiaľ možno vystúpiť na Poludnicu?

Najstrmší výstup je hore Opaliskom. Kráčať na vrchol možno turistickým chodníkom po modrej značke od Nezábudky z Ifanova, alebo zo sedla Kúpeľ. Z Poruby pôvodne cesta viedla hore Žuberovou smerom na Úplazy. Až v osemdesiatych rokoch minulého storočia sa turistický chodník (po žltej značke) presmeroval cez Suchú, Rakytovicu, okolo jaskyne Kamenné mlieko a Úplazy na prednú Poludnicu (1500 m). Chodník od Rakytovice tvoria serpentíny a vykopalí ho Porubania, členovia domácej TJ a je veľmi pohodlný. Výstup po tejto trase trvá asi 1,5 hodiny. A to priamo z domu.

Takže odporúčame výstup hore Suchou na prednú Poludnicu a zostup zo zadnej Poludnice?

Zostup zo zadnej Poludnice je zaujímavý a obzvlášť krásny. Vedie popod rady, je tu viacero skalných otvorov, cez ktoré sa dá prejsť. Po rebríku možno vystúpiť ku skalnému kotlíku s vodou. Je to síce dažďová voda, ale je priehľadná a čistá. Závisí od množstva dažďa. Sedlo Kúpeľ je zas vhodné pre odpočinok a v lete i na opaľovanie. Popod Poludnicu smerom na Rakytovicu vedie pohodlný chodník a cesta trvá necelú hodinu.

Sedlo Kúpeľ tvorí akési krížové cesty. Kam sa možno dostať z tohoto miesta?

Jednak na spomínanú Rakytovicu, ale zostúpiť možno aj do Ifanovskej doliny. Starý chodník vedie do doliny Záschoče (smerom na Jánsku dolinu), kde je vodopád a jaskynné otvory. Porubania však zo sedla Kúpeľ vždy chodievali po syr na Prednie, kde bol salaš. Chodník je v dnešnej dobe málo využívaný a postupne zarastá. Na Predných sú už len zvyšky kolíby a pozostatky napájadiel. Z Predných pokračujeme na Rovnie, Zadnie, Kosienky a pásmom kosodreviny až na Krakovu hoľu do výšky 1751 m.

Aké pohľady pripravil vrchol Krakovej hole turistovi?

Je to už vysokohorské pásmo kosodreviny nad lesom. Pohľady na Nízke Tatry sú ešte krajšie ako z Poludnice, lebo hrebeň je bližšie. Aj tu sa možno kochať pohľadmi a vychutnávať krásu Liptova. Poludnica však čiastočne zaciľná centrálny Liptov a výhľad na Liptovský Mikuláš.

Kadiaľ ešte možno vystúpiť na Krakovu hoľu?

Zaujímavý výstup ponúka Ifanovská dolina poza Vráta do sedla Kúpeľ, potom hrebeňom a jeho úbočím na Zadnie až na vrchol. Stredne ťažký turistický chodník vedie aj od Demänovskej jaskyne Slobody (od Malárika) popod skalné rady. Pohodlne, ale dlhšie, trvá výstup hore Jánskou dolinou, Čiernou dolinou až do sedla Javorie. Pripomínam, že najkratšie to trvá z Lúčok v Demänovskej doline. Potom už výstup na Krakovu hoľu netrvá ani hodinu.

Turistická mapa hovorí, že zo sedla Javorie vedie chodník aj na hlavný hrebeň Nízkych Tatier. Je to náročná túra?

Smerom južným pokračujeme pomerne zarasteným chodníkom vo výstupe na Tanečnicu, potom na Kráľov stôl a až do Krúpového sedla. Z hrebeňa Kráľovho stola vidieť smerom západným dolinu Široká a smerom východným sa nachádza dolina Bystrá a Ludárka. Krčahovo je už vysokohorská kotlina s plesami, kosodrevinou a zaujímavá je aj tým, že sú tu stopy po baníctve. Nachádzajú sa tu kopy železnej rudy, vidieť náznaky starej baníckej cesty.

V závere nášho rozprávania sa žiada pripomenúť, že celé územie, o ktorom sme hovorili, sa nachádza v Národnom parku Nízke Tatry. Priblížme pravidlá, podľa ktorých sa treba správať v chránenom území.

Hranice NAPANTu sú označené štátnym znakom SR a nápisom príslušného stupňa ochrany. Vstup do tohto územia je voľný, ale návštevníci sa musia správať tak, aby nedochádzalo k poškodeniu krajiny, rastlín a živočíchov. Zakazuje sa: rušiť kľud, odhadzovať odpadky a kľásť oheň. Pohybovať sa možno len po vyhradených turistických trasách.

Čo možno povedať celkom na konice?

Okolie Poruby je krásne, ale pekne je aj na iných miestach. Základné pravidlo turistiky je však takéto: najskôr poznať blízke okolie, potom Slovensko, a keď to všetko človek prejde, treba ísť ďalej. Ale o tom všetkom až v budúcom vydaní Porubských novín.

Rozprával sa: Dušan Migala

TURISTICKÝ KALENDÁR 2005 Odbor turistiky ŠK Záv. Poruba

Marec	Cieľ	Organizuje
28.3.	Liptovský Starhrad	Migala
Apríl		
10.4.	Pravnáč	Brantál
17.4.	Prosiecka-Kvačianska dolina	Grieš
24.4.	Šíp	Migala
Máj		
1.5.	Výstup na Sinú	Kulhavý
8.5.	Demänovská Poludnica(guláš)	Pichová
15.5.	Sivý vrch	V. Jurečka
22.5.	Stoh - Chlieb	Brantál
29.5.	Výstup na Poludnicu	Kulhavý
Jún		
5.6.	Ohnište	Kulhavý
12.6.	Krakova hoľa	Migala
19.6.	výstup na Choč	V. Jurečka
26.6.	Cyklo-Havranok	Migala
Júl		
3.7.	Salatin	V. Jurečka
10.7.	Kóprovský štít	Grieš
17.7.	Polské Tatry	Brantál
24.7.	Cyklo - Štrba - Z. Poruba	Brantál
31.7.	Ďumbier	Ján Jurečka
August		
7.8.	Výstup na Baníkov	V. Jurečka
14.8.	Veľká Kamenistá	Migala
28.8.	Tri kopy	V. Jurečka
21.8.	Červené vrchy	Brantál
September		
4.9.	Výstup na Bystrú	V. Jurečka
11.9.	Baníkov	Grieš
18.9.	Jakubína	Kulhavý
25.9.	Ostrý Roháč	Brantál
Október		
2.10.	Čierny kameň-Rakytov	Brantál
9.10.	Plačlivô	V. Jurečka
16.10.	Baranec	Kulhavý
23.10.		
November		
6.11.	Kráľova hoľa	Grieš
December		
26.12.	Štefanský výstu na Poludnicu	Kulhavý

„Čaká nás ťažká jar“

Po 5 mesačnej zimnej prestávke ktorá veríme že hráčom a Vám priaznivcom prišla určite vhod, stojíme už na prahu odvetí.

Jarná časť futbalového ročníka 2004/2005 začala hlavne pre funkcionárov už po poslednom jesennom kole. I keď pre hráčov prebiehala zimná prestávka, výbor FO musel riešiť viacero otázok, ktoré bolo treba dotiahnuť už do začiatku zimnej prípravy, ktorú všetky družstvá odštartovali začiatkom roka. Určite najviac problémov sa vyskytlo pri „A“ mužstve. Nevýrazné jesenné výsledky a umiestnenie mužstva v pásme zostupu boli dôvodmi k viacerým zmenám. Naším cieľom bolo mužstvo hlavne posilniť a pripraviť hráčov na náročné jarné odveti.

Túto úlohu na svoje plecia prevzal už nový tréner Ján Pleva, ktorý vystriedal Dušana Lehotského. Treba pripomenúť, že Dušan počas celého obdobia čo pôsobil pri „A“ mužstve odvádzal poctivú prácu nielen v zápasoch a tréningoch, ale aj mimo nich a tak aj touto cestou mu treba vyjadriť poďakovanie. Situácia v ktorej sa nachádza „B“ čo si vyžiadala zmeny aj v kádri mužstva. Cieľom výboru bolo posilniť mužstvo a zbytočne ho neoslabovať. Napriek tomu nevyhli sme sa ani odchodom, pretože Húska Peter sa zapojil do prípravy v TATRANE Liptovský Mikuláš, Hrbek Peter si našiel prácu v zahraničí, a v bránke by mal Hamaňa vystriedať Puttera Jozef. Posilami by mali byť v útoku Martin Macík z Liptovského Mikuláša. Miro Droppa zo Sv. Kríža a Milan Beňo z Liptovského Mikuláša, ktorý počas jesene hral v Dúbrave. V štádiu rokovania boli aj ďalšie posily, ktoré však do uzávierky tohto čísla neboli vyriešené.

Zmena na trénerskom poste bola pre mužstvo, ako aj chod v klube oživením. Zimná príprava bola po každej stránke kvalitná a my všetci veríme, že sa prejaví aj v jarných odvetách.

Mužstvo odohralo viacero prípravných stretnutí na rôznych terénoch od zasnežených ihrísk, cez škvárové, až po kvalitnú umelú trávu v Ružomberku. Cieľom týchto stretnutí však nebol konečný výsledok i keď v každom zápase chceli chlapci vyhrať, ale hlavne tréner Ján Pleva chcel v týchto duetoch vyskúšať všetkých hráčov a tak nájsť ideálnu zostavu pre jarné odveti. Ich štart je naplánovaný na veľkonočnú nedeľu a či sa prvé stretnutie s Diviakmi uskutoční, o tom rozhodne počasie.

Pavel Šarafin

PREDSTAVUJEME NOVÉHO TRÉNERA „A“

Ján Pleva

narodený rok 1949 v Beňadikovej
ženatý, manželka Eva, deti: syn Ján, dcéra
Petra

Vzdelanie: SPŠE; tréner I. triedy

Kluby ako hráč: TJ Beňadiková, TJ Oko-
ličné, TJ Ružomberok,
FK Lipt. Mikuláš
TJ Tatran Okoličné

Ako tréner pôsobil: TJ Tatran Okoličné, Dukla
Banská Bystrica, FK Lipt.
Mikuláš Tatran VA Lipt. Mi-
kuláš

Novému trénerovi prajeme v našom klube
veľa športových úspechov.

Športový klub Závažná Poruba, Športová 3, 032 02 Závažná Poruba - futbalový oddiel -

Rozpis zápasov v súťažnom ročníku
2004 - 2005 jar

27. 3. 2005 (14. kolo)

Z. Poruba-Ružomberok B „Ž“ z. 11.00 a 13.00 hod.
Trstená-Z. Poruba „D“ z. 12.30 hod., o 10.15 hod.
Z. Poruba-Diviaky „A“ z. 15.00 hod.

2. 4. 2005 (15. kolo)

Z. Poruba-M. Čepčín „D“ z. 15.30 hod.

3. 4. 2005

Zborov n. Bystricou-Z. Poruba „Ž“ z. 11.30 a 13.30
hod., o 8.30 hod.

Dražkovce-Z. Poruba „A“ z. 15.30 hod., o 13.00
hod.

10. 4. 2005 (16. kolo)

Z. Poruba-Kysucké N. Mesto „Ž“ z. 11.30 a 13.30
hod.

Vrútky-Z. Poruba „D“ z. 10.30 hod., o 8.30 hod.

Z. Poruba-Bešeňová „A“ z. 15.30 hod.

16. 4. 2005 (17. kolo)

Žilina B-Z. Poruba „Ž“ z. 10.00 a 12.00 hod., o 7.30
hod. (kasárne)

Z. Poruba-T. Teplice „D“ z. 16.00 hod.

17. 4. 2005

L. Štiavnica-Z. Poruba „A“ z. 16.00 hod., o 14.15
hod.

23. 4. 2005 (18. kolo)

L. Lúžna-Z. Poruba „D“ z. 16.00 hod., o 14.00 hod.

24. 4. 2005

Z. Poruba-Nižná „Ž“ z. 12.00 a 14.00 hod.

Z. Poruba-Podbiel „A“ z. 16.00 hod.

30. 4. 2005 (19. kolo)

T. Teplice-Z. Poruba „Ž“ z. 10.00 a 12.00 hod., o
7.30 hod.

Z. Poruba-Nižná „D“ z. 16.00 hod.

1. 5. 2005

O. Jasenica-Z. Poruba „A“ z. 16.30 hod., o 14.00
hod.

7. 5. 2005 (20. kolo)

L. Revúce-Z. Poruba „D“ z. 16.30 hod., o 14.30
hod.

8. 5. 2004

Z. Poruba-L. Hrádok „Ž“ z. 12.30 a 14.30 hod.

Z. Poruba-Mošovce „A“ z. 16.30 hod.

14. 5. 2005 (21. kolo)

K. Lieskovec-Z. Poruba „Ž“ z. 10.00 a 12.00 hod., o
7.00 hod.

Z. Poruba-Sučany „D“ z. 16.30 hod.

15. 5. 2005

Dúbrava-Z. Poruba „A“ z. 16.30 hod., o 15.00 hod.

22. 5. 2005 (22. kolo)

Z. Poruba-Dlhá n. Oravou „Ž“ z. 13.00 a 15.00 hod.

Palúdzka-Z. Poruba „D“ z. 14.30 hod., o 13.15 hod.

Z. Poruba-Veličná „A“ z. 17.00 hod.

28. 5. 2005 (23. kolo)

Krásno n. Kysucou-Z. Poruba „Ž“ z. 10.00 a 12.00
hod., o 7.00 hod.

Z. Poruba-Likavka „D“ z. 17.00 hod.

29. 5. 2005

Belá-Dulice-Z. Poruba „A“ z. 17.00 hod., o 14.45
hod.

5. 6. 2005 (24. kolo)

L. Mikuláš-Z. Poruba „Ž“ z. 13.00 a 15.00 hod.

Tvrdošín-Z. Poruba „D“ z. 14.30 hod., o 12.30 hod.

Z. Poruba-Palúdzka „A“ z. 17.00 hod.

11. 6. 2005 (25. kolo)

Z. Poruba-Černová „D“ z. 17.00 hod.

12. 6. 2005

Z. Poruba-Námestovo „Ž“ z. 13.00 a 15.00 hod.

Z. Poruba-L. Hrádok „A“ z. 17.00 hod.

18. 6. 2005 (26. kolo)

Trstená-Z. Poruba „Ž“ z. 10.00 a 12.00 hod., o 7.45
hod.

Lipt. Sliače-Z. Poruba „D“ z. 17.00

19. 6. 2005-03-02

Sv. Kríž-Z. Poruba „A“ z. 17.00., o 15.30 hod.

Prečo sa Porubania nelyžujú v Porube?

Mám dvoch synov, 8 a 11 rokov - chlapcov ako sa
patrí. Keďže futbal im nevonía, už v materskej škole
sme ich prihlásili do prípravy pri Lyžiarskom klube v
Závažnej Porube.

Všetci vieme, že lyžiari z našej obce majú tradične
dobré meno a my sme v jeho šírení chceli pokračovať.
Chlapci sa chytli, rodičia sa stali zomknutou partiou.
Dobrá náladu na zjazdovkách nad dedinou nám ale
kazilo nevládne správanie sa majiteľa firmy Opalisko
s. r. o., ktorý nas častoval vetami ako: „Čo tu ešte
hľadáte,...vypadnite už,...my Vás tu nechceme,...my
prípravku nepotrebujeme,...čo si to za lyžiar“.

Takéto a podobné slová nás sprevádzali počas
tréningov veľmi často, vlastne až do zimy v roku
2003/2004. Zažili sme aj vypnutie veku a svetla
počas večerného tréningu. „Tu sa dnes lyžovať
nebude,“ ozvalo sa z tmy. Iný majiteľ sa zase naopak
vždy usmieval a nezabudol pripomenúť, že sa „to“
nejako vyrieši.

A predstavte si, milí spoluobyvatelia, konečne sa
„to“ vyriešilo. Túto zimu prešiel medzi starších žiakov,
lyžiarov v Závažnej Porube, od nás len jeden chlapec.
My ostatní, Porubania, lyžujeme v malebnej liptovskej
dedine Žiar, prípadne na svahoch kde sa dá zjednať
slušná cena. Len na okraj, Lyžiarsky klub v našej obci
prišiel o 60.000,- korún, ktorými sme mali prispieť.
A ešte čosi. My, ktorí sme nemohli trénovať na zjaz-
dovkách nad našou dedinou, súťažime na pretekoch
pod vlastným menom. Závažná Poruba sa tam
nespomína.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým, ktorým
tak veľmi záleží na zachovaní tradícií porubského
lyžovania. Akurát že my - je nás asi 20 detí plus ich
rodičia - sa budúci rok roztratíme po okolitých
obciach Liptovský Ján, Žiar, prípadne skončíme
v Jasnej.

Zuzana

Prepáčte, že celé meno neuvádzam, ale chceme si
ešte niekedy s deťmi zalyžovať na našej Fajke, či na
Starej.

Mat' tak peniaze, tak mnoho vecí je inak. Stačí chcieť!

Ešte stále alebo skôr asi konečne si môžeme naozaj povedať, že ľudia sa správajú ľudsky. Vo štvrtok 17. februára som bola v Liptovskom Hrádku v hoteli Smrek, kde zasadala grantová komisia Komunitnej nadácie Liptova (KNL). KNL je nástupníckou organizáciou Fondu rozvoja Liptova a jej hlavnou úlohou je zlepšovať podmienky a prostredie nášho rodného kraja. Robí to predovšetkým prostredníctvom „rozdávania“ peňazí medzi ľuďmi, ktorí majú skvelý nápad, ako svojej dedine, mestu či ľudom okolo seba pomôcť. A práve preto v daný štvrtok zasadala aj grantová komisia – aby sa ujednotila v postupe ďalšieho prerozdelenia finančných prostriedkov.

Grantová komisia v zložení Alexander Sľafkovský, primátor mesta Liptovský Mikuláš, Ingrid Ďurinová, programová manažérka A-projekt n. o., Ján Pavlík, vedúci oddelenia pre styk s verejnosťou Mestský úrad

Ružomberok, Ivan Šenšel, riaditeľ Mestského kultúrneho strediska Liptovský Hrádok, si pre toto grantové kolo zvolila tému Imidž Liptova a umenie a kultúra. Čo to pre nás, ľudí, ktorí o dané peniaze máme možno záujem, znamená?

Proces grantového kola je veľmi jednoduchý. Od 1. marca do 15. apríla musí žiadateľ napísať projekt, v ktorom vysvetlí a popíše svoju myšlienku, ktorú by rád zrealizoval, ale na to, aby sa mu to podarilo, mu chýbajú peniaze. Myšlienka musí propagovať Liptov alebo pomáhať rozvoju kultúry a umenia v Liptove. Preto napríklad, ak ste členom ochotníckeho divadla a chýbajú vám peniaze na rekvizity, kostýmy, prenájom priestorov na skúšanie, máte možnosť ich práve tu získať. Alebo chcete našu dedinu, región zviditeľniť a rozhodli ste sa o nej nakrútiť cestopisný krátky film? Aj vás KNL určite s radosťou podporí. Nápaditosti sa medzi nekladú, konečne platí to staré „Stačí chcieť!“.

Projekt je potrebné v stanovenom termíne prekonzultovať so správkou nadácie Janou Ilavskou buď osobne v kancelárii KNL v hoteli Smrek v Liptovskom Hrádku, telefonicky na číslach 044/522 12 98, 0908 463 100, alebo e-mailom:

hline@knl.sk. Maximálna možná suma, akou bude projekt podporený, je 20 tisíc Sk. Žiadateľ je však povinný mať 25% spoluúčasť na projekte. 10% formou finančných prostriedkov a 15% nefinančným vkladom (nefinančný vklad sú napríklad odpracované hodiny, ktoré žiadateľ do projektu vložil, alebo vlastné materiálne pomôcky a pod.). Výhodou je, že žiadateľom môže byť naozaj ktokoľvek, napríklad fyzické osoby, neformálne skupiny ľudí, občianske združenia, školy, obce.

Po tom, ako žiadateľ predloží projekt, počká, či ho správna rada KNL schváli a ak sa tak stane, tak ho do konca roka 2005 žiadateľ musí zrealizovať podľa plánu, ktorý predstavil v projekte. Ak sa tak nestane, nadácia má právo poskytnuté peniaze žiadateľ späť.

Pre toto grantové kolo KNL vyčlenila až takmer 170 tisíc korún, čo podľa môjho skromného názoru nie je málo a taktiež si myslím, že tvorivých Porubčanov, ktorí chcú pomôcť svojmu kraju je v našej dedine pomerne veľa, takže verím, že túto jedinečnú možnosť využijete. Držím vám palce pri realizácii vašich nápadov a v prípade akýchkoľvek otázok môžete kontaktovať aj mňa. Veľa šťastia!

Karolína Brosková, Nová 301

KRÍŽOVKA

*	1	I.	2	3	4	5	6	7	8	*	9	10	II.	11
12									13					
15						16			18					
20					21	17			19					
25					22			23						
30								24						
*	31								28					
36									29					
41									32					
48									33					
53									38					
60									39					
*	61													
64														
67														
74														
79														
83														

1 - ktosi (básn.)	13 - kmotor (náreč.)	25 - zvrtné zámeno	36 - obliečka na posteľ
2 - skr. titul inžinier	14 - pojem duše u st. Egyptanov	26 - nitovači (hovor.)	37 - moravská „ľudovka“
3 - etylalkohol	15 - ukazov. zámeno	27 - obyčaj - návyk	38 - myšlienka
4 - ŠPZ Topoľčian	16 - ŠPZ R. Soboty	28 - druh org. zlúčeniny	39 - ŠPZ Sp. N. Vsi
5 - che zn. kyslíka	17 - kanál - odpad	29 - alkohol. nápoj	40 - žen. rozprávkové meno
6 - nádoba na pitie zinčice	18 - veľká hruda zeminy - snehu	30 - odbyt. ukážka predmetu - výrobku	41 - oslavné básne
7 - „S“ hovorovo	19 - zn. kanc. potrieb	31 - pravoslávni kňazi	42 - skr. damska
8 - chem. zn. draslíka	20 - ženské meno	32 - Nina a Viera	43 - druh sladkého alkoholu
9 - dravé vtáky	21 - Stavebný podnik zn.	33 - 1000 rímsky	44 - snivaj
10 - ošuka	22 - prikaz sultána	34 - žltokvetá rastlina i meno	45 - skr. kolektivu
11 - alelamorfa	23 - stoky	35 - 501 rímsky	46 - chem. zn. sodíka
12 - kvet (zdrob.)	24 - Rudolf		47 - lat. názov železa (hovor.)

48 - intrigy (náreč.)	69 - ozn. parkoviska
49 - oblok	70 - che. zn. tritiuma
50 - usmrtia utopením	71 - koniec slova rata
51 - osušovač vlasov	72 - 1150 rímsky
52 - strkaj pod vodu	73 - orien. muž. meno
53 - rímska 2	74 - hrob
54 - chem. značka jódu (iodium)	75 - hrála sa s malou loptičkou
55 - uvrav rečami	76 - Racing Team
56 - sprav. vykonaj	77 - dvojhlásky
57 - rieka pri Omsku	78 - ŠPZ Komárna
58 - ruská veľriečka	79 - vôňa
59 - špec. uprav. mäso po česky	80 - akutela (zdrob.)
60 - praskal	81 - označ. el. prúdu
61 - demolujem	82 - označ. práce, energie, tepla
62 - Noemova archa	83 - ozdoba, krik pouz. k slávnostn. príležitosti
63 - Šarka	84 - dezinfekčný prostriedok
64 - patri Bohemovi. Je?	Pomôcky: KOMA, ENOL, PYKLE, ŠORUJE, MYRTA.
65 - dáva do radu (náreč.)	
66 - kovaním spoj	
67 - hadovitá ryba	
68 - cestovný doklad	

Múdrosti

Veľa vrán aj koňa zožerie.
Tak nám bolo dobre,
že sme sa pečienkou utierali a vínom umývali.
Škoda krásy, kde rozumu nieta.
Šťastie nocľahy často mení.
Pili na zdravie, prišli o zdravie.
Aký hosť, taký obrus.
Čo je z mačky, to len myši lapá.
Dievčatá, usilujte sa: kúpim vám po sukni.
Vreće sa pre jedno zrno nerozťvori.
Každá liška svoj chvost chváli.

-dm-

